

Japonsko 2006

Říjen a září 2006

Místo děje: *Japonsko*

Časové období:

27. 9. 2006 – 31. 10. 2006

Zapsal: *Stráslivý Uragán*

Osoby a obsazení: *autor*

je jeden z těch učitelů. I tak říkal, že mu tady trvalo tak šest měsíců, než se naučil tak, aby se jakž takž domluvil, pak už to šlo rychleji.

Instruktažní to bylo i v tom, že sem přijela učitelka čajového obřadu (což je opravdu dost zvláštní funkce), ta samozřejmě mluvila jenom japonsky, ale byl tu jeden člověk, který nám to překládal do angličtiny, i když z téhle várky jsme to potřebovali asi jenom dva, po nás následovala ještě jedna, protože ta místnost není tak velká, aby se sem vešli všichni. Asi sem ale jezdí častěji, nejspíš instruuje hlavně ty, kdo ten čaj vaří a roznáší, ten, kdo to dělal dneska, to taky dělal prvně, upozornili nás proto, že je trochu nervózní, abychom byli shovívaví. Matchu, což je ten čaj, který se při obřadu pije, jsem ochutnal prvně a dost mi chutnal, i když nevím, jestli budu spát, protože jsem si dal dvě misky. Před tím mne přitom Matyáš varoval, prý to udělal napoprvé taky a pak právě celou noc nemohl usnout, protože je v tomhle čaji hodně kofeinu. Mám koneckonců silné podezření, že za to, že se mi večer špatně usíná, může ta hojicha, kterou večer piju. Překvapilo mě, že při tom obřadu ti Japonci tolik mluví, s Matyášem se bavili docela hodně, takže myslím, že za jejich nekomunikativnost v mém směru může hlavně jazyková bariéra, i když asi i to, že on už je tu déle. To, že si to všechno nějaké holky naproti fotily, už mě u nich až tolik nepřekvapilo. Mezi zákusky, které se jí před pitím čaje byl i kousek maršmelou, pak ještě jedna bílá koule, která byla dobrá, i když nevím, z čeho, a ještě jedna malá sušenka.

Kromě toho, že člověk při vstupu a při odchodu obdivuje a klaní se nápisu, květině a čajovému servisu, ještě musí obřadně obdivovat po miskou, z níž pil a pro pití ji otočit správným směrem. Po tom taky koluje dózička s čajem, kterou si může člověk otevřít a obdivovat zelený prášek uvnitř. To jsem samozřejmě popletl a naklopil ji, tak se ten prášek pak při otevření sypal ven. Na tom nápisu je mimochodem cosi jako, že právě přítomný moment je ten důležitý a měli bychom se na něj soustředit. Při tom všem posílání a předávání si toho všeho se samozřejmě kromě úklon říkají různé fráze, které jsem všechny zapomněl.

Celkově to byla hodinová verze, někde jsem ale četl, že plná verze zabere asi čtyři hodiny. Prý si tu v JAISTu provozují čajový obřad jednou týdně, tak se snad ještě na nějaký dostanu. Protože, co jiného si může český čajomilec přát, že?

Úvod

Následující zážitky ze studijně vědeckého pobytu v Japonsku, jsou sice psané k jednotlivým dnům, ale nemělo by jít o klasický deníček. Zde jsou zápisy ze září a října roku 2006.

shledávám dost zvláštním. Je to zajímavé, protože jinak jsem si už zvykl, že cokoli si tu dám k jídlu, je dobré.

V obchodě se tedy stavím v Tsurugi, kde stejně musím čekat na autobus.

Neděle 29. října

Zase jsem se vydal do bazénu, ale tentokrát se mi podařilo vystoupit správně. Přesto, že jsem se potkal s Jakubem, který jel spolu s nějakým Holanďanem Vimpem (takhle mi byl představen, ale možná se to píše jinak), a tak jsme trochu konverzovali. Cestou zpět jsem si všiml, že se listí v okolních lesích začíná pěkně vybarvovat. Teď je tedy teprve vidět, že v nich nerostou jen vřdzyzelené cedry. Protože autobus jede až za hodinu a je zase pěkně, jdu pěšky. Cesta mi trvá asi padesát minut, tak jsem asi dvacet minut ušetřil.

Podle zpráv se další středoškolačka oběsila, protože se cítila šikanovaná ve škole. V poslední době bylo podle zpráv takových případů několik. Předseda vlády vyzval armádu⁴ k připravenosti reagovat na jakoukoli severokorejskou akci. S jihokorejci se naproti tomu chystají Japonci zdevastovat Madagaskar těžbou niklu, i když to samozřejmě podávali jinak. Vůbec je zajímavé, že přinejmenším na téhle stanici jakoby neexistovalo zahraničí, kromě toho, co se úzce dotýká Japonska. Je také dost bezkonfliktní a v podstatě bez katastrof, které by člověku kazily ve stylu Novy večer.

Což mi připomíná, že jsem nedávno někde četl, že poslední dobou trpí Japonci šokem z Paříže, protože tato nenaplnuje jejich idealizované představy. Několik jich proto muselo v Paříži vyhledat pomoc lékaře.

Pondělí 30. října

Úterý 31. října

Včera zase nebylo co psát, dneska jsem šel dopoledne orazítkovat docházku za říjen. Kromě toho už mě přišlo čekání na reakci od Hayata (to je ten člověk z kanazawského orientáku), tak jsem mu napsal ještě jednou. Odepsal mi, že mi odpoví zítra. Japonština dnes nebyla, protože místo ní byl instruktážní čajový obřad, o detailech toho, jak vypadá čajový obřad se ani šířit nebudu, poněvadž se to dá přečíst leckde. Vedle mne tam seděl Švýcar Matyáš, který je tu už rok a půl a za měsíc se vrací zpět, umí podle mne docela dobře Japonsky, prý s tím začal ještě než přijel sem a tady kromě těch úterků ještě chodí soukromě k Yamamotovi, což

⁴Totíž sebeobránné síly, ale při pohledu na tu řadu torpédoborců a ponorek člověk rozdíl moc nepozná.

chtěl využít k několika fotkám zahrady Kenrokuen, třeba už bude barevnější listí. V okolí už pěkně rudnou místní verze javorů, pomíjí při tom zcela žlutou fázi. Jinak je ale většina listí ještě hodně zelená. Nechce se mi ale tentokrát chodit od stanice tramvaje pěšky, a tak nastupuji do jednoho z autobusů, které samozřejmě přijíždějí hned po příjezdu tramvaje. Netuším vůbec, kam jede, protože se mi tu nechce delší dobu postávat a luštit ty divné znaky, ale soudím, že někam do centra do přece jet musí.

Autobus skutečně dojde k obchodnímu centru Kórinbó, kde se však od mě vhodného směru odchyluje. Odtud to už k zahradě není daleko, a tak jdu pěšky. Je tady samozřejmě pěkně, spousta lidí, ale jak jsem říkal, je tu správně, velmi fotogenické světlo a listí už se pěkně barví, obzvláště divoce červenají japonské javory. Kromě procházky zahradou si prohlédnu vilu Seisonkaku paní Maedy. Je to docela zajímavé, vstupuje se do ní ze zahrady a sama má ještě jednu vlastní zahradu. Vstupné činí šest set jenů. Celá je samozřejmě ze dřeva a z papíru, fakt nechápu, jak to, že ti staří Japonci v zimě nezmrzli. Vybavení tu není v podstatě žádné, zajímavostí jsou kresbičky želez a jiných potvor na stěnách u země, které snad kromě dekorativního účelu měly i praktický, protože nějak vyznačovaly správnou polohu šoupacích dveří. Všechny stěny jsou totiž v podstatě samé šoupací dveře.

Pak se ještě projdu po zahradě a když mi dojde baterka ve foťáku, což mě opravdu překvapilo, protože jsem za ten skoro rok zapomněl, že ten foťák má taky baterku, jdu pryč. Původně jsem se ještě chtěl podívat k moři, které je sice nedaleko, ale ještě jsem u něj nebyl, ale nechám si to na jindy. I tak jedu autobusem k nádraží, protože je zde ověřený bankomat a ještě jednou si musím vybrat z Čech, protože mi ještě pořád tady nepřišly žádné peníze. A to přesto, že Hiraishi v pondělí naznačil, že ty peníze za letenku by mohly přijít tento týden. No, ale moc jsem tomu teda nevěřil, doufám jenom, že z výplaty letos uvidím i něco jiného, než několik papírů k orazítkování. Hned si tu tedy koupím baterky a pak jedu jednu stanicí na nádraží Kanazawa-západ, kde se dá přestoupit na tu tramvaj.

Opět jsem udělal stejnou chybu, které už se doufám nedopustím, totiž že jsem hledal sámoušku v Kanazawě. Opět jsem se tedy prošel asi kilometr městem, aniž bych viděl jediný obchod. Ale pořád si myslím, že mám prostě jenom smůlu, že někde být musí. Jedna tramvaj mi samozřejmě ujede, tak pak musím na další chvíli čekat. Aspoň si koupím v automatu čaj, tentokrát je to zřejmě genmaicha, protože z toho cítím banchu i rýži. Je to dost zvláštní. Což mi připomíná šok, který jsem zaznamenal po koupení jedné bagety, do které když jsem kousnul, zjistil jsem, že uvnitř je pistáciový krém, ještě ji mám v ledničce, snad si jednou vzpomenu dát ji do koše, než ho vynesu. Kromě toho jsem si tu taky jednou koupil rýžové koláčky s náplní z červených fazolí. Na první pohled nevypadaly samozřejmě ani jako rýžové, natož že mají fazolovou nádivku a hlavně, že je to celé sladké. Kupovat tu červené fazole je vůbec riziko, protože jsou skoro vždycky vařené v cukru, což

Středa 27. září

Tak dneska po dlouhých přípravách odjíždím na letiště a začínám cestu do Japonska, technické detaily odjezdu vynechám, protože šlo o celkem standardní procedury, které si každý další zájemce sám zjistí, případně i dotazem na mě. Zajímavostí dnešního dne může být snad jen přestup v Miláně, kde zaplnili letadlo už většinou Japonci. V letadle do Ósaky pak podávali už japonský čaj, čehož jsem si bohužel všiml pozdě, a při večeři dávali na výběr mezi italským a japonským typem jídla, zůstal jsem u prvního, protože toho druhého si v nejbližší budoucnosti nejspíš užiju víc.

Čtvrtek 28. září

Na letišti v Ósace, kde letadlo přistálo dokonce o čtvrt hodiny dříve, tedy už po jedenácti a půl hodině, šlo všechno hladce. Všechny nápisy jsou tu i v Angličtině, a tak to zatím nevypadá tak děsivě. V informacích se dozvím, že nádraží a pokladna jsou o patro výš. Jízdenka do Kanazawy s přestupem v Ósace mě přijde na necelých deset tisíc jenů, téměř polovinu z toho však činí rezervace, pokud jsem ty lístky pochopil správně. Přesné jízdní řády a ceny je možné najít na webu (například <http://grace.hyperdia.com/cgi-english/hyperWeb.cgi>). Aktuální kurs je mimochodem asi 19,50Kč za 100JPY, což je docela pohodlné, pro přibližný přepčet stačí dělit pěti.

O japonských vlacích jsem někde četl varování, aby byl člověk připraven na nejlepší, že z toho může mít průměrný střeoevropan šok. No, neviděl bych to až tak zásadně, soudě alespon podle těch nemnoha zkušeností, které jsem zatím učinil. Jsou pravda čisté a jezdí drazé, přesně a rychle, ale to koneckonců v Evropě na západ od našich hranic taky a občas se něco z toho podaří už i našim drahám. Šinkanzenem jsem pravda nejel, ale v Evropě jsou i rychlejší expresy. Jsou tu však přece jen rozdíly. I v běžném rychlíku najdete telefonní budku, automaty na nápoje a i bufet. S bufetovým vozíkem navíc občas někdo projede uličkou. V těch automatech je samozřejmě v prodeji i čaj, pochopitelně japonský, v petkách. A opravdu to chutná jako čaj, což je na tom nejzajímavější, skoro jsem v tom hledal zbytky lístků. V některých automatech je navíc i horké pití v hliníkových lahvičkách. Automaty na pití jsou tu všude na každém kroku, mnohdy v dlouhých řadách. Půllitrovka čaje (aspoň doufám, že půllitrovka) přijde asi na sto padesát jenů. Každý člen vlakového personálu když opouští vagón, nebo do něj vstupuje, mírně se ukloní, což se přece jen na jiných železnicích asi nevyskytuje. Pravda, někteří to flákají a jen se tak divně u dveří zatočí. Jinak vlaky se používají tak, že při vstupu do i výstupu z nádraží procházíte turnikety, směrem do něj nejprve musíte hodit lístek, směrem zpět jej pak zřízenec zkontroluje, průvodčí ve vlaku asi kontroluje hlavně místenky. Pokud by bylo něco špatně, tak byste to nejspíš

doplatili. Ve vlacích navíc běhají na svítícím panelu informační nápisy, které jsou kromě Japonštiny i anglicky, navíc ty důležité anglicky i hlásí, chvíli před stanicí hlásí, že už tam budem, takže se člověk může připravit (kromě toho, že na to může být připraven podle jízdního řádu). Dokonce i v tramvajovlaku mezi Tsurugi a Kanazawou hlásí důležité stanice i anglicky.

V Ósace na nádraží mám asi třičtvrtě hodiny na přestup, protože jsem to na letišti vyřídil rychleji než jsem čekal. Aspoň se porozhlédnu po nádraží, záchody tu mají pseudoturecké, v jiné kabince jsou možná i evropské, zas až tak jsem to nezjišťoval. Kromě téhle exkurze jsem se porozhlédl po nádražním obchodě, všechno tohle je v rámci turniketů. Nakonec po dlouhém váhání a přemýšlení koupím jednu petku s čajem a oběd v krabici, který mi u pokladny ohřejí v mikrovlnce a dají mi k němu i hůlky na jedno použití.

Než se usadím ve vlaku, tak je to stejně studené, taková krabička přijde tak na čtyři stovky (všechny ceny budou pro jednoduchost v jenech), jsou i dražší a levnější, je v nich spousta malých sektorů, v největším je obvykle rýže a v ostatních různé divnosti, které nedovedu popsat. Obvykle je to docela dobré a člověka to celkem zasytí.

V Kanazawě na mne za turnikety čeká prof. Hiraishi, který mne odveze do kampusu, je to sice jiné městečko až za Kanazawou, ale stejně je to tu všude tak obydlené, že si ani nevšimnu, že bychom Kanazawu opustili. Teprve v Tsurugi, když odbočí za řeku, dostaneme se mimo nejhustší osídlení. Kampus je dosti šeredná betonová obludnost zelené barvy. Skládá se ze spousty vysokých budov, které jsou propojeny hustou a spletitou sítí chodeb. Nakonec nejsem na koleji (to už je asi můj osud), ale v *guest house* vedle. Pokoj je přecpán přístroji, z nichž některé, jako je vařící hrnec na rýži, vidím úplně prvně. Zajímavá je taky rychlovarná konvice, která udržuje vodu teplou neustále a nalévá se z kohoutku po stisknutí několika tlačítek. Vařič je indukční, což jsem asi taky ještě nepotkal. Všechna tlačítka jsou popsána výhradně japonsky, našťáště je součástí vybavení i složka se stručnými anglickými návody.

Ještě, než se tu zabydlím, musím ale s prof. Hiraishim dojít do nějaké kanceláře, kde dostanu kartičku a papíry vyzývající mě k zaplacení vstupního poplatku za ubytování. Kartička je magnetická a umožňuje mi vstup kamkoli po ústavu, normální zámek s klíčem je totiž asi jen ke dveřím od pokoje. Na kartičce je moje fotka, jméno a nějaké číslo, všechno ostatní je Japonsky, takže netuším, co tam o mě vlastně píše. Chvilu pak čekám na pokoji, než mi prof. Hiraishi sežene kdesi ložní prádlo a peřiny, nakonec se mu to dneska nepodařilo, tak zanedlouho přichází s jedním svým studentem, který mi zatím půjčí svoje, na čem spal zatím on, to nevím. Potom jdeme nahoru do jejich prostor, jsou na fakultě informačních technologií v devátém patře. Jdeme tam tím bludištěm, tak doufám, že to zase pak najdu.

Tady mě představí ještě jednomu svému studentovi, prý jich má celkem pět,

Dnes se tu konalo evakuační cvičení. Před jednou se cosi ozvalo z rozhlasu, Hiraishi mi řekl, že právě oznamují to cvičení a že se bude odehrávat v půl druhé. Účastnit se ho prý nicméně nemusím. Zůstanu tedy v klidu tady nahore, když se v půl druhé ozve z rozhlasu opět japonský proslov oznamující zřejmě, že jde o cvičný poplach. Poté se střídavě v japonštině a angličtině ozývá hlášení, že ve třetím patře budovy školy znalostních věd vypukl požár, všichni jsou proto vyzýváni opustit klidně budovu nouzovými východy. Z čehož mimochodem plyne, že kdybych měl tu smůlu, že by mi nikdo nepřeložil ty řeči okolo, mohl bych si klidně myslet, že tam opravdu hoří.

Narozdíl od poplachů u nás, kdy všichni (v ideálním případě), opustí budovu a pak zase jdou zpět, sem zanedlouho přijelo i jedno hasičské auto. Hodně lidí se sešlo dole na prostranství, na něž vidím z oken. Tam ti požárníci stříkali chvíli na chodník, možná si chtěli prostě zablblnout, ale možná taky chtěli zvlhčit okolí, protože posléze zapálili vprostřed asfaltové kruhové plochy v jakési větší míse cosi silně hořlavého a kouřícího. Opodál již měli připraveno větší množství hasičích přístrojů a nejspíš začala instruktáž k jejich použití, protože je postupně různí lidé zkoušeli použít a hasit tu mísu. Po jejím uhašení, jehož úspěch byl často odměněn potleskem publika, přistoupil k míse jeden z požárníků s dlouhou tyčí, na jejímž konci plápolal plamínek, od něž vzplál opět obsah mísy.

Litoval jsem, že jsem si nedošel místo koukání shora pro foťák, ale už je pozdě. Přece jsem se byl kvůli čemusi projít dolů a v největší vstupní hale si ještě všiml zdravotní instruktáže. Na zemi byla položena figurína, zdravotníci ukazovali krabici, ve které byl přístroj vydávající elektrické impulsy do zastaveného srdce. Instruktážní plakáty rozvěšené i okolo byly napsány i v angličtině. Jenom nevím, jestli to znamená, že se tady ty krabice volně vyskytují, nebo to byla nějaká reklama, protože včera a dneska tady byly zdravotnické prohlídky, jimž jsem se taky vyhnul s tím, že jsem byl zkontrolován v Praze před cestou.

Večer jsem dostal zase mejla od toho člověka z orientáku s tím, že by se se mnou chtěli i s kapitánem sejít, ať navrhnou kdy bych mohl přijet do kanazawské univerzity. Navrhnul jsem pondělí nebo středu, tak doufám, že to vyjde. Hiraishi říkal, že do jejich kampusu trvá cesta veřejnou dopravou asi dvě hodiny, protože ten hlavní kampus samozřejmě není v centru Kanazawy, ale kdesi pod horami na druhé straně, než jsme my, to mě čeká první cesta autobusem. Toho jsem se totiž ještě neodvážil, protože stejně netuším, kam jedou.

Jo, a taky jsem našel bezva internetové rádio, jmenuje se pohádka a pořád tam hrajou dokola pohádky, včetně Hurvínka, Old Shatterhanda a všeho jiného možného.

Sobota 28. října

I tuto sobotu jsem se vydal do Kanazawy, protože je pěkné počasí, a tak jsem jej

Úterý 24. října

Na oběd jsem šel sám a náhodou jsem tam potkal dva německé postdoky, kteří mi byli už dřív představeni, tentokrát dokonce bez jejich profesora, tak jsem si k nim přisedl a dal se do řeči. Jeden z nich Martin, už je tu od března a odjíždí už pryč, je ze stejné univerzity, na které byl Petr Kolman na rok jako postdok. Má dvě děti, i když jsem ho tady jinak viděl jenom se synem. Ráno jsem ale viděl, jak je se ženou někam vedou, na hlavě měly děti takové ty žluté kloboučky, co mají všechny malé školní či školkové děti v okolí. Bylo tedy zřejmé, že je vedou do nějaké školky. Opravdu tomu tak bylo, říkal, že se tam děti naučily japonské kletby. Ten druhý, Jakub, je tu také od začátku října, ale jak jsem se od něj dozvěděl později, prý tu je na dva roky, platí to nějaká jiná organizace než JAIST, a přijel sem z Nového Zélandu.

Užitečné to setkání bylo ale hlavně v tom, že jsem se dozvěděl kde a jak se odehrávají kurzy japonštiny, o čemž mi Hiraishi neřekl. Jsou každé úterý od tří, protože je to zrovna dneska a Jakub tam taky chodí, tak mi ukáže, kde to je. Dobré je, že je to dost individuální přístup, takže ani nevadí, že jsem tu poprvé, i když ty kurzy zřejmě začaly už na začátku října, zřejmě je tu stejně každý na jiné úrovni obtížnosti. Celou hodinu se teda učím číst hiraganu, představovat a podobné věci, věnuje se tomu se mnou mladá koordinátorka, která je kupodivu z Kanady, i když stejně asi původně pochází z Japonska.

Středa 25. října

Čtvrtek 26. října

Tak jsem zase dostal dalšího mejla z toho orientáckého klubu, tentokrát od kapitána, kromě zdvořilostních a vítacích frází napsal, že mě Hayato, což je ten člověk, s nímž jsem zatím komunikoval, pošle v několika dnech e-mail. Zdá se, že některé věci jsou tu opravdu na dlouho.

Taky se mi podařilo tady zprovoznit cslatex, takže už konečně téměř všechno můžu dělat na tomto počítači. Panoramata už jsem ale skoro vzdal, protože i když po značném úsilí se mi nějak podařilo skompilovat slepovací program i všechny další potřebné programy, tak po spuštění skončí s chybou na sběrnici³, takže jsem tam, kde jsem byl.

Pátek 27. října

³Což je chyba, o které jsem dosud nezjistil, co znamená, třebaže jsem se s ní bohužel setkal u cizích programů víckrát.

ukazuje mi je i na fotce, ale víc jich tu zatím není. Vůbec tu není po chodbách moc lidí a je tu celkem mrtvo, ale semestr asi začíná až v pondělí. Nechává mě vybrat si stůl, skoro všechny jsou tu prázdné, protože tu zatím skoro nikdo není. Když zjistí, že nemám žádný notebook, tak mi řekne, že do zítřka mi sem dají pracovní stanici. Asi bude UNIXová, podle mého přání, i když teď nevím, jestli jsem neudělal chybu. Z balkónu je v dálce vidět japonské moře.

Potom jdeme na večeři do místní menzy, dá-li se to tak nazvat, i tady je pusto a prázdné. Hiraishi mi ukáže, že si musím vybrat jídlo A, B, nebo C a podle toho si koupit lístek, samozřejmě vůbec netuším, co je co, tak si nakonec vybírám A, měla by to být nějaká ryba. Zase je toho několik misek, včetně polévky *miso*. Zkouším to jíst hůlkami, ale je to velký smažený kus, což mi nejde nakrájet, tak si nakonec vypomáhám nožem, mají tu totiž k dispozici i normální příbor.

Potom už jdu do pokoje, kde si vybalím, chvíli si čtu a asi v devět usnu.

Pátek 29. září

Ráno jsem vstal asi v půl desáté a uvědomil si, že jsem sice večer v místním krámkou koupil pytlíkovou senču, ale nějak jsem zapomněl na snídani, naštěstí je hned dole v přízemí, tak to jdu napravit. Kupuji nějaký zabalený kus sladkého pečiva a cosi divného bílého s nadějí, že by mohlo jít o jogurt, ale bohužel šlo o cosi jako želatina bez chuti.

Počítač mám opravdu na stole, jedná se skutečně o sluneční pracovní stanici se Solarisem, jenže má svoje mouchy. Jednak k ní nejde připojit USB disk, aspoň že cédččko jo. Kromě toho jsem ale za celý den nepřišel na to, jak sem dostat českou klávesnici a hlavně fonty. Nakonec se mi podařilo najít alespoň prohlížeč (operu), který si s češtinou poradí, ostatní nikoli. Klávesnici by vi zvládlo, ale s fonty to prostě nejde, což mě irituje, protože Opera to zřejmě zvládne. Teď (v neděli) jsem ale naštěstí zjistil, že tady jdou aspoň přehrávat mp3ky, možná i filmy, stačí, když si pořídím sluchátka. Jinak nevím, jak to ticho vydržím, protože televize na pokoji nabízí anglicky jen BBC, CNN a na jedné japonské televizi i překládané zprávy. Tak asi budu muset koupit nějakou elektroniku, jenže na to budu mít asi nejdřív za měsíc.

Před polednem nicméně vyrážíme s Hiraishim do blízkého městečka (Tsurugi), kam odtud k nádraží jezdí zadarmo autobus. Abych si totiž mohl zřídit účet, musím mít osobní razítko, protože bez něj se tu nedají provádět žádné právní úkony, podpis nemá zdaleka takovou váhu. V obchodě ale vyjednává jenom on, celé konverzaci nerozumím ani slovo, kromě místa, kdy se mě ptají, jestli budu chtít černé nebo bílé. Razítko je malé kulaté s válečkem jako držátkem. Nápis na něm bude v mém případě katanou napsané příjmení, nevím, co by se stalo, kdyby se tu vyskytl druhý člověk s tímže příjmením. Hotové ale bude až v pondělí.

Pak mi ještě ukazuje místní supermarket, ale nahonem nevím, co si koupit,

takže tam jenom tak lelkujeme a koupíme akorát zase ty jídelní krabičky na oběd. Na sortiment koukám dost vyděšeně, protože tu nemohu najít na první pohled nic známého. Při čekání na autobus na cestu zpátky vidíme na druhé straně na špičatých střechách domů horizontálně položené roury, prý jsou tam proto, že je tu v zimě hodně těžkého sněhu, tak aby nesjížděl nekontrolovatelně na chodník.

Zbytek dne se snažím dostat do počítače správné fonty. Hiraishi odchází asi v pět s tím, že zítra má být hezky, v neděli hůř a že se uvidíme v pondělí. Hmm, taky jsem se mohl zeptat na něco inteligentního, jako aby mi pomohl s těmi orientáckými stránkami, jestli je tu poblíž bazén, co by mi v Kanazawě doporučil a tak, jenže jsem byl ze všeho tak mimo, že jsem asi nevěděl čí jsem. S těmi fonty jsem to nakonec vyřešil dost komplikovaně, nejprve se přihlásím rdesktopem na windows na Malé Straně, pak odtud pomocí putty na Artaxe, na kterého jsem zvyklý.

Večer nemůžu vůbec usnout, až asi do tří, možná je to pozdní reakce na časový posun, ještě že mám alespoň ještě nedočtenou knížku, kterou jsem si koupil do letadla.

Sobota 30. září

Na dnešek jsem si naplánoval návštěvu Kanazawy, chtěl jsem vstát už v osm, ale nakonec vylezu až po půl deváté, na dnešek jsem si už něco k snídani koupil, něco podobného jako včera, jen želatina je průhledná a plave v ní ovoce. Autobus mě odveze z JAISTu do Tsurugi na vlak. Poučen včera vím, že si musím koupit jízdenku až na konečnou. Automat našťestí bere i papírové peníze. Stojí to 460 jenů, ani se nedá říct, že jde o vlak, je to něco mezi tramvají a vlakem.

Naštěstí mám už z domova mapu, takže nejsem úplně zmatený, kolem nějakého chrámu a různými ulicemi dojdu k řece, kde se mi naskýtá zajímavý pohled na to, jak pár lidí na úzkém pruhu rovné trávy u řeky trénuje golf. Ten je tu vedle baseballu a dostihů nejpobulárnější sport, soudě alespoň podle toho, co pouštějí v televizi. Je to dost zvláštní, protože zatím jsem tu viděl jen několik typů terénu, zástavba, rýžové pole, zeleninová nebo okrasná zahrada a les. Co se týče zástavby, tak je tu hodně rodinných domů, které jsou ale velice malé a kolem sebe nemají v podstatě žádný prostor navíc.

Kolem různých obchodů dojdu až k hradu v centru, nejedná se ve skutečnosti o hrad, spíš o pár zbylých budov, z nichž většina je nově zrekonstruovaná. Nicméně ve vodním příkopu je opravdu voda a u malé zahrádky je ukázka toho, jak se dřív stavěly hradby. Vzhledem k hlavnímu stavebnímu materiálu, tedy dřevu, není divu, že se horní části nedochovaly, dolní jsou nicméně z kamene. Před branou Ishikawa-ken je nějaká produkce, konferenciér v kimonu něco ve se debatuje s nějakou obětí, opodál stojí tři slečny či paní v kimonech, kolem je pár zrudlých diváků a stánků. Brána je snad ještě původní a vypadá opravdu

úplně jinde, než jiné přílohy. Takový pětikilový pytel přijde na něco přes dva tisíce jenů, což není zase taková láce. Naštěstí tu mají i jeden půlkilový pytlík, který stojí přes šest set jenů, potom si všimnu, že jde o nějakou hnědou rýži, tedy asi poloneloupanou, proto asi ten rozdíl v ceně.

Varič funguje celkem dobře, i když to zase vyžaduje delší studium návodu. Oproti obyčejnému hrnci má ale výhodu jenom v tom, že když dovaří, přejde do ohřívacího režimu a rýže se nezačne připalovat a rozvářet. Taky má samozřejmě několik režimů podle typu rýže.

Ve zprávách se opět zmiňovali o medvědech, zejména kolem Kanazawy. Jejich oblíbenou potravou, když v lese nemohou touhle dobou mnoho najít, je totiž *kaki*, o němž jsem už psal. Stromů s ním je tu opravdu plno. Podle zpráv na ně místní úřady začali umisťovat umělohmotné zábalení, které kloužou a brání medvědům vylézt si pro svou pochoutku. Úřady údajně věří, že to udrží medvědy mimo obyvatelné území, podle mě to může mít ten efekt, že ovocnáři nepřijdou o úrodu, a taky ten efekt, že medvědi budou hladovější a nervóznější, ale dost pochybuji o tom, že by zůstali v lese jenom díky těm zábalům.

Největší část zpráv se věnuje dvouletému výročí velkého zemětřesení v Niigatě. I nyní ještě spousta rodin žije v provizorních obydlích. Velká část je věnována výzkumům jednoho profesora ohledně toho, jak při otřesech půdy mohou kanály lézt ze země. To se totiž stalo na území daleko od epicentra, kde se země netřásla tolik, aby to mohlo poškodit něco jiného. Na úvod tedy pustili záběry aut narážejících do těch vylezlých kanálových rour, poněvadž s něčím podobným řidiči nepočítali. Pan profesor zjistil, že když se země otřásá a do písku, jímž je vertikálně uložená roura upevněna v zemi, začne pronikat voda, stane se tento teplotníma roura je prostě vztlakovou silou nadnášena pryč. Otřesy samy pak pohyb výrazně usnadňují. Navrhl i řešení, písek je prostě třeba udržet bez vody. To vše samozřejmě nezkoušel počítat na papíře ani neprováděl složité počítačové simulace. Prostě vzal písek, dal do něj rouru a pak tím vším začal třást.

Rozhlas po internetu je fakt fajn věc, konečně ocením ranní vysílání, když je budu moct poslouchat po obědě a nikoli rozespálý po ránu.

Pondělí 23. října

Hiraishi mi na obědě říkal, že ráno měl přednášku, prý si všiml, že tam jeden student spal a kupodivu tam zůstal spát, i když na konci všichni odešli. Jestli se neprobudil, spí tam šťastně dodnes. Některé studentské zvyky jsou prostě celosvětové. Taky mi odpověděl ten člověk z orientačního klubu, ptal se jestli umím Japonsky, jestli mám auto a taky chtěl fotku mého obličejce, tak jsem zvědav na další vývoj.

sám neplave, je totiž Číňan a prý tam nemají moc bazénů, i když jak jsem už psal, nejpopulárnější je tu stejně chození po dně. To, že je z Číny, mě docela překvapilo, prý je tady asi dvacet čínských studentů. Už tu studuje šest let, až dostuduje, tak tu asi bude ještě tak dva tři roky studovat a pak se možná vrátí do Číny. Teď prý jede do Kanazawy složit nějakou zkoušku z angličtiny, o které jsem dosud neslyšel, prý je to nějaká jednoduchá úroveň, zas až tak dobře anglicky neumí. Ve vlaku je mimochodem zakázáno nahlas telefonovat, když někdo volá, tak na peróně, SMSky tu však píší všichni.

Taky mi objasní na můj dotaz, že rýže se tu sklízí dvakrát a na některých polích i třikrát do roka, tu třetí sklizeň máme zřejmě před sebou, podle stavu velké části políček, za tu dobu, co tu jsem vyrostla rýže celkem zdatně. Ptá se mě taky, jak poznám, že mám vystoupit, když vlastně nevím, jak se ta stanice jmenuje (i když si to tipnu dobře, jmenuje se *Dóhóji*). Frajersky říkám, že si pamatuji, jak to tam vypadá, ale během hovoru samozřejmě nesleduji okolí, takže se pak divím, že jsem nějak daleko. Musím tedy vystoupit, Tang se ptá strojvedoucího, asi kde jsme a pak mu vysvětluje situaci, že hledám bazén (z toho jsem rozuměl jen slovu *gaijin*), strojvedoucí potvrzuje, že musím jet o stanici zpátky, tam snad něco je. Zrovna jede vlak naproti, tak do něj hned přestupuji, ta stanice ale není ona, tím jsem si jistý, tak bych rád jel až na mě známou stanici. To ale není možné, protože strojvedoucí tohohle vlaku velmi dobře ví, co mám chtít a začne mi vysvětlovat, že přece hledám *swimming pool* a že když tady vystoupím a půjdu asi dvě stě metrů ve směru, tak tam je. Po pravdě mi spíš přišlo, že říkal *swimming school*, nevím. Fakt nechápu, jak se o mně tenhle strojvedoucí dozvěděl, ale dost mi to připomíná Kars. Mám jediné vysvětlení, že si to řekli ti dva strojvedoucí vysílačkou nebo telefonem. Možností by byla i telepatie, ale to mi přijde nepravděpodobné.

Nezbývá mi tedy, než jít asi tři kilometry k mě známému bazénu, protože tady nic nevidím a navíc se mi nechce zkoumat vstupní procedury dalšího bazénu. Cestou míjím golfové hřiště, ohraničené strašlivě vysokým plotem z pletiva. Už jsem si takových všiml víckrát. Jinou variantou jsou praporky umístěné prostě na trávníku, ani k tomu nepatří žádné jamky. Spousta Japonců pilně trénuje. Golf je tu opravdu velice populární. Kromě toho jsem dneska i včera viděl i děti trénovat baseball. Jeví se mi to tak, že do určitého věku se Japonci věnují baseballu v případě kluků a tanečkům v případě holčiček², když se začnou věnovat vážnějším věcem, zejména kariéře, začnou se zajímat o golf.

Cestou z bazénu se pak stavím v Tsurugi v obchodě a koupím si rýži, abych mohl vyzkoušet rýžovařič na pokoji. Konečně jsem ji našel, nečekal jsem totiž při mých předešlých pokusech, že ji prodávají po pětikilových pytlích a mají ji

²V televizi je totiž občas vidět nějaká šou s skupinami malých holčiček, které tancují na pop a k tomu jej i zpívají. Kdyby nebyly všechny písničky i holčičky stejné, mohlo by to být i zajímavé. Konečně, jestli jste viděli japonský film *Klub sebevrahů*, tak tam podobná skupina hrála jednu z ústředních rolí.

výstavně, mezi dvěma vstupními vraty je zatáčka, kde by se nežádaný návštěvník mohl dostat pod palbu.

Na druhé straně za mostem nad ulicí je vstup do zahrady Kenrokuen, u něho je řada stánku a hospůdek, mám sice dost hlad, ale na hospůdku se ještě necítím. Místo toho si nechám zahradu na konec a pomalu zamířím kolem hradu k nádraží, kde se chci podívat na turistické informace. Cestou ještě obhlédnu sochu Tošia Maedy, což je takový kanazawský otec zakladatel. Je oděn do samurajského kroje a na hlavě má velice vysokou přílbu. potom jdu pod hradbami vpravo od vodního příkopu, stromovou alejí. Po straně je docela hodně soch, zaujala mě jedna, kde jsou tři úředníci, každý z jiného období, jenom nevím, šlo-li o někoho konkrétního, nebo o vývoj úředníků od kimona po oblek.

Procházím i trhem Ómači, kde si vzpomenu na babičku, protože je tu hrozně moc ryb a jiných mořských tvorů, myslím, že jsem zahlédl i chobotničky, krabi jsou tu zcela běžní. Děsně to tu páchne. Na jednom místě stojí dlouhá fronta japonců před dveřmi do nějaké hospody, asi čekají na místo, nejspíš to tu bude něčím vyhlášené. Podobnou frontu jsem tady viděl už jednou, jenom jsem nevěděl, k čemu patří, ta byla ještě delší. V jednom obchodním domě jdu dolů do supermarketu, chtěje si koupit nějaké jídlo. Celkem rychle najdu jogurt, dokonce tu mají i chleba, který se na pohled podobá našemu, ale já hlupák si řeknu, že to můžu koupit i později, až si budu nakupovat i na pokoj. Ale pak už ho samozřejmě nenajdu. Bagetu tu samozřejmě nemají, a tak po chvíli bezradného bloumání, přičemž ani nevím, jestli jsem ještě v rámci samosky nebo už mezi ostatními pulty jiných obchodů, protože hranice není úplně jasná, si vyberu nějakou buchtu a jdu zaplatit. Nakonec si u jednoho toho pultu koupím zase tu krabičku s rýží. Venku před vchodem do budovy jsou stolky, tak si to tu v klidu sním.

Cestou k nádraží se ještě stavuji v knihkupectví Libro books v Honmači, které mi doporučila Lonely Planet, skutečně je tu docela výběr anglických knížek, koupím i na mapy, ale na první pohled nemohu najít nic turistického, všechny jsou samozřejmě Japonsky. Tak si vybírám jen nějakou beletrii, abych měl co dělat za dlouhých večerů.

Mimochodem, s orientací to nakonec není úplně tragické, protože hlavní nápisy mají i v latině. Vůbec je ale zajímavé, že angličtinu používají dost často k zvýraznění a upozornění, nenechte se proto zmást některými nápisy na časopisech, stejně je všechno v kanji (to je to nejsložitější znakové písmo). Na jednom žlutém stojánku jsem se nechal natchytat, když mě anglicky vyzval k odebrání si tiskoviny zdarma, tato byla pochopitelně v kanji.

Informace jsou kousek od hlavní haly. Kromě toho, že si beru aktuální anglickou mapu Kanazawy, ptám se na to, jestli je tu nějaký bazén. Jedna paní tu totiž umí anglicky, tak si aspoň popovídám. O normálním bazénu asi neví, nebo tu možná ani žádný není, zato mi radí návštěvu jakéhosi zábavního centra, kde je snad kromě kina a jiných zábavností i aquapark s bazénem. Vstup je ale dost

drahý a od nádraží se tam musí jet ještě nějakým autobusem, který je snad zadarmo. Kromě toho se ptám, jak by to bylo s dopravou, kdybych se náhodou ještě na podzim chtěl vydat na horu Haku-san. Je to dost bída, jen o víkendu pod ní jezdí autobus, který je tam v devět, v Tsurugi zastavuje deset minut po sedmé, na to mě ani nedoveze ten JAISTový autobus. Zpátky ten autobus jede navíc už v půl druhé, takže kdybych chtěl vylézt až nahoru, tak bych tam musel přespat, no je tam sice otevřená ještě jedna chata, ale na to se obávám, že nebudu mít, pokud mi tu letenku neproplatí opravdu rychle, a stan žádný nemám. Protože samozřejmě ten autobus po příštím víkendu končí docela. Tak z toho asi nic nebude, protože ani nevím, jestli jsem schopen se do toho pustit už druhý víkend tady, i když je to škoda, protože je to asi poslední příležitost, jak se ještě na podzim dostat někam nahoru.

Tak si aspoň vyberu deset tisíc, což tady náhodou v poštovním bankomatu jde i s mastercardem, visa je tu asi populárnější, tím jsem se dostal až do příštího pondělka na účtu na úplné dno. A to můžu být rád, že jsem nezůstal u maestra.

Potom mířím ještě obhlédnout zahradu Kenrokuen. Cestou trochu zabloudím, a tak se vynořím u jedné šintoistické svatyně kousek od hradu, je docela zajímavá. Bohužel u ní ale není dost světla, tak fotky asi nebudou nic moc. Zahrada Kenrokuen je opravdu krásná, jenže slunce, které celý den svítilo z jasné oblohy, zašlo za mrak, takže fotky asi zase nebudou ideální, příště si sem budu muset vzít stativ. Asi hodinu se tu proflákám, dokonce tu na jednom místě uvidím i nejaponce, což je dost rarita. Japonských turistů je tu jinak dostatek, i když zase nijak nesnesitelný.

Cestou dolů pak nahlédnu ještě pro změnu do buddhistického chrámu, pozná se podle hodně červené barvy na sloupech. Předemnou sem přišli dva manželé, žena popošla ke vchodu, kde zazvonila na zvon a uklonila se. Kromě toho je tu spousta dřevěných destiček s nápisy, které tu návštěvníci rozvěšují na stojany.

Klanějí se tu opravdu všichni při všech příležitostech, včetně usmívajících se pokladních v supermarketu (což může opravdu průměrnému středoevropanovi způsobit šok). U jednoho přechodu jsem viděl, jak jedni pánové v obleku dohnali jiné a ukláněli se vzájemně snad několik minut. Křížovatky jsou tu také zajímavé, některé mají přechody i úhlopříčně, funguje to tak, že na chvíli se zastaví doprava na celé dopravě a po křižovatce chodí jenom chodci, pak dostanou zase auta zelenou.

Na tramvajové nádraží docházím už za šera, stmívá se dost brzy, v půl sedmé už je tma jako v pytli. Ve vlaku si všímám několika holčiček v školních uniformách, s květinami v rukou, asi měli nějakou akci. Děti různého věku jsem i dneska viděl v uniformách dost, a to je sobota. Ale on je to tady stejně asi pořád napůl pracovní den. Zajímavé je, že spolu moc nemluví, i když mají stejné uniformy. V Tsurugi si konečně užiju nakupování, nakonec tu mají i chleba, ale jen vekoidní, no k snídani bude dobrý. Dokonce jsem našel i máslo, špagety a nějakou omáčku

jsem si z toho odnesl víc než jen pokoukání. Je to docela zajímavé, expozice začíná v pravěku u prvního osídlování, které začalo za jedné doby ledové, kdy byly oba konce japonského souostroví spojeny s Asijským kontinentem. Některé exponáty mi přijdou zajímavé, jako vyřezávané figurky průvodu samurajů, v prvním patře pak makety domů rybáře, horala, měšťana či zemědělce. Zajímavé taky bylo, jak taktně přešli ve výkladu historie druhou světovou válku. Začala pro ně už v roce dvacet jejich napadením Číny, pak nebylo nic, pokračování následovalo až zmínkou o místním odporu k postavení americké základny. Jedna expozice je ještě věnovaná místní textilní továrně a je tu i jedna místnost, která je určena k tomu, aby si děti mohly hrát s historií.

Ven vyjdu až po půl páté, kdy už se začíná pomalu šerit. Projdu tedy zpět k obchodnímu centru, kde si ve stojenovém obchodě koupím konečně ta správná sluchátka. Kromě malých obchodů jsem tu zatím neviděl nějaký normální obchod s elektronikou, s foťáky jsem taky viděl jen jeden obchod, nevypadal ani moc vybaveně. Tak nevím, jak to tady s nákupem nějaké elektroniky bude vypadat.

Mimochodem, v jednom z těch obchodů jsem viděl prodávat DVDčka s českými animovanými a krátkými filmy. Taky jsem zase viděl nějakou strašně dlouhou frontu trpělivě čekajících Japonců a Japonek, opět netuším, proč tam stáli, bylo to večer, tak snad kvůli jídlu nebo nějaké zábavě.

Cestou k nádraží ještě hledám potraviny, ale těch je v centru taky nedostatek. Už za řekou se vydám nějakou hlavní ulicí a říkám si, že z ní neuhnu, dokud na nějaké nenarazím, trvá to nejmíň čtvrt hodiny. Pak narazím na něco super hyper. Tak se do toho jdu podívat, kromě hyperpotravin tu mají i jiné věci, dokonce i elektroniku, i když žádný výběr, koupím si jenom rádio za tisícovku, poněvadž na víc zatím nemám. No nevím, jestli to byl dobrý kup, protože u mě v pokoji jdou chytit jenom dvě FM stanice, na nichž se navíc pořád mluví. AM je v noci zajímavější, ale jenom na balkóně, což je poněkud nepraktické.

Na pokoji se najím a jdu k počítači experimenty s audio video, celkem rychle se mi daří rozchodit poslouchání rádia, tak si teď můžu večer poslouchat odpolední rozhlasovou pohádku, jenom je škoda, že kvůli tomu musím až do kanceláře. Po netriviálním úsilí se mi podařilo i skompilovat a spustit MPlayer, ale s překvapením jsem zjistil, že grafika na téhle pracovní stanici je pěkně mizerná a video je koukatelné jen v úplně mrňavoulinkém okýnku. I když u Sunu mě to vlastně ani moc nepřekvapuje, už ty, s nimiž jsem se setkal na matfyzu mi přišly dost mizerné.

Neděle 22. října

Jako předešlé neděle, i tuto se jdu vyplavat. Na zastávce potkám jednoho Hiraihiho studenta, bohužel nevím, jak se jmenuje, snad Tang Hongwei (??), je to ale jen dedukce a hypotéza. Dáme se do řeči, dívá se, že jedu do bazénu, on

a daleko, je to asi jediná pošta, kde mám dost velkou šanci sehnat dnes nějaké známky na pohledy. Cestou ve mně zasvítí jiskřička naděje, když uvidím na jednom obchodě sugestivní symbol pošty a anglický nápis hlásající, že zde prodávají známky. Odvážně tedy vkročím dovnitř těše se, že snad nebudu muset až tak daleko. Musím se samozřejmě zeptat u pultu s pokladnou, kde je docela mladý kluk. Chvilí mi trvá, než pochopí, co vlastně chci, protože mi rozumí jenom slova *stamp* a *postcard*. Nakonec je z toho ale tak zmaten, že radši běží dozadu pro posilu. Svůj požadavek musím jednoduchými slovy napsat na papírek, pak už to pochopí. Samozřejmě by nebyl problém koupit si tu známku, kdybych věděl, jakou má mít hodnotu, protože ty známky tu opravdu měli. To, co jsem se tak složitě snažil vysvětlit bylo, že tu správnou hodnotu právě neznám. Když se však shodneme na tom, co bych si přál, vyjde najevo, že ani oni neznají tu správnou hodnotu.

Nezbývá mi tedy, než jít až daleko na hlavní poštu, kde se mi daří ty známky koupit už bez větších problémů, jedna stojí sedmdesát jenů. To už jsem samozřejmě mohl tušit z Lonely Planet, ale podle toho, že se u nás zvyšuje cena známky tak o korunu za rok, nevím, jak moc se dá podobným údajům věřit.

Zpátky do centra jdu opět bočními uličkami kolem kanálů k samurajské čtvrti Nigashi, kde jsou staré samurajské domy. Při tom všem musím poznamenat, že uličky jsou v Kanazawě opravdu spletité a úzké. Všude je samozřejmě až neskutečně čisto a upraveno, takže procházka stojí určitě zato. Samurajských domů je tu několik, samozřejmě vypadají úplně jako z filmu. Do domu rodiny Nomura se dá za pět stovek kouknout. Není zase až tak velký, je obklopen zahradou, která vypadá velmi pěkně. Vzhledem k tomu, že stěny jsou jen z tenkého dřeva a papíru, mám pocit, že tu musí být v zimě dost zima. Vevnitř kromě pár vystavených mečů a mincí nic není, ale je zajímavé se jen projít domem. U vstupu je samozřejmě nutné se zout a chodit po vnitřku bos.

Cestou uličkou mezi samurajskými domy, která vyhlíží velmi romanticky, stavím se ještě v jedné zahradě, před níž je na velké ceduli nápis *The garden is open to public*, a v jednom domku, kde je prodejní výstava porcelánu, mezi jinými spousta čajových misek, i skla.

Nějaký čas věnuji tomu, že se projdu po místním obchodním domě, ale mají tu jen oblečení, tak nic zajímavého. Mezi mé dnešní plány patří ještě dvě muzea, obě jsou kousek od sebe nahoře vedle zahrady Kenrokuen. Jedno z nich je muzeum rodiny Honda, vstup za pětset jenů. V přízemí jsou vystavené hlavně nějaké dokumenty, zatímco v patře hlavně zbraně a zbroje, zajímavé mi přijdou masky, protože krytí obličejů má skutečně tvar obličeje, takže vypadají trochu jako hlavy loutek.

Hned vedle je ishikawské historické muzeum, sem je vstup dokonce sedm set jenů, ale zase jsou to tři budovy. Všude tu mimochodem mají poloviční slevy pro studenty, ale ty už se mě samozřejmě netýkají. Zdarma tu mají k půjčení anglického průvodce, kde jsou přeloženy informační panely, takže alespoň částečně

na ně a sýr a jogurty. Ale med jsem teda neviděl. Kromě toho tu mají spoustu záhadných věcí, aspoň čaj poznávám, nejlevnější banča, kterému se tu říká hnědý čaj je tvořen jen větvičkami, opravdu má hnědý nálev, i když je prý zelený, chuť ově mi připomíná spíš oolong. Jenže nemám sítko, tak je to trochu problematické. Odtud se dostanu až po půl osmé. Pak už jenom počkám na zastávce na autobus, nenastupuji do něj sám.

Na pokoji něco sním, projdu se ještě k počítači a v noci zase nemůžu usnout, zlepšuje se to, tentokrát je to už ve dvě.

Neděle 1. října

Dneska chci jít po snídani a jejím strávení běhat, ale nakonec se k tomu odhodlám až v půl dvanácté a to zrovna začíná pršet, ach jo. Tak místo toho vykonám prohlídkovou procházku po areálu. Co se týče sportu, našel jsem jenom malou posilovnu, to bude teda zima. Knihovna je tu otevřená nonstop, protože za pomoci kartičky se všechno včetně půjčení obejde bez knihovníka. Mají tu dokonce i asi deset knížek anglické beletrie nebo skoro beletrie. Jedna z nich je o jedenadvaceti japonských vědkyních. Vzadu jsou zajímavé statistiky, podle nich je tu studentek a vědkyní trapně málo. Ale zlepšuje se to, před dvaceti lety to byla dvě procenta už magisterských studentek, teď už je to skoro osmnáct, ale s vyššími stupni to rapidně ubývá. Půjčím si nějakou beletrii a jdu pryč. Byli tu mimo mě asi tři lidi, ale ono je v celém areálu dost mrtvo, opravdu asi ještě nezačal semestr a navíc je neděle.

Protože ještě prší, jdu do kanceláře psát chvíli tento elaborát. Jsou tu ještě dva další studenti, tak se jich ptám, jestli by mi nemohli pomoci s hledáním orientáckého klubu. Samozřejmě netuší o čem jde. Když to pochopí, tak zkoušejí hledat něco na JAISTu, samozřejmě neúspěšně. Na ty stránky, co jsem našel, se moc nekoukali, ani mi neřekli, co na nich vlatně je. Navíc neumí moc anglicky, místo se mnou se baví celou mezi sebou Japonsky a když mi konečně řeknou, že nejsou schopni nic najít a ať se zkusím zeptat zítra Hiraishiho, konverzace končí. Ach jo, mám z toho pocit, že se se mnou ani nechtějí bavit, což je docela depresivní.

Po čtvrté konečně přestává na chvíli pršet, tak jdu přece jen běhat. Spíš tedy jdu hledat nějakou trasu. Nejprve se vydám po lesní cestě kamsi, cesta za chvíli končí, ale pokračují tu úzké cestičky, o kterých na konec po delším backtrackování zjistím, že nejspíš vedou jenom k sloupům vysokého napětí pro údržbáře. Jsou navíc dost bahnitě a visí přes ně spousta pavučin, asi tu nikdo moc nechodí. Taky jsou docela do kopce a s kopce. Dává se opět do mírného deště. Les je z nějakých divných stromů, něco jako cypřiše nebo borovice, ale ani jedno z toho, až bude líp, tak si je vyfotím. Rostou na nich samozřejmě liány.

Nakonec seběhnu na nějakou úzkou asfaltku, po které se vydám ještě směrem pryč do kopce. Na jednom místě doběhnu za pole, u které je cedule upozorňující

na divočáky, nebo aspoň je na ní jeden nakreslen, nápisu samozřejmě nerozumím. Otočím se a vidím, že si to přes to pole, nebo možná pastvinu, peláší černý medvěd, nevěřím svým očím, horší je, že přeběhl přes cestu, kterou se potřebuji vrátit a zmizel v lese. Mohl být tak tři sta metrů ode mě. Chvilí počkám na dohled nějaké farmy a pak jdu dolů, už ho nevidím. Na jednu stranu jsem rád, že jsem viděl medvěda, ale na druhou stranu to nemuselo být tak blízko místa, kde bydlím a kam chci chodit běhat. Celé je to zajímavější o to, že večer jsem v těch anglicky přemlouvaných japonských zprávách vyrozuměl, že dneska napadli medvědi lidi u Niigaty a na Hokkaidó. Cestou zpátky ještě narazím na upravenou pěšinu podle vodopádů nahoru k JAISTu, zajímavá jsou na ní zábradlí, protože ačkoli by si na první pohled mohl člověk myslet, že jde o dřevo, ve skutečnosti je to nějaký plast nebo kov, nedokázal jsem to poznat. V dešti se tedy vracím do pokoje. Tady si uvařím ty špagety, menza je o víkendu zavřená, a jdu psát tenhle zápis. Blíží se půlnoc, tak je čas skončit.

Pondělí 2. října

I dnešek je dosti úřední, v jedenáct vyrazíme do Tsurugi pro razítko, přijde na dva tisíce, ale i když jsem se nabízel, že ho zaplatím, tak je Hiraishi zaplatí sám, snad si to zaúčtuje do nákladů. V bance se ale pak dozvíme, že k založení účtu nestačí pas, ale je potřeba ještě identifikační karta (*Alien Registration Card*), něco jako občanka pro cizince. Hiraishi chvíli zřejmě netuší, oč jde. Už na letišti jsem dostal na papírku upozornění, že se musím do devadesáti dnů zaregistrovat u místních úřadů. Vracíme se tedy do JAISTu, kde se od slečny nebo paní Demury¹ zřejmě dozvíme, že se musím zaregistrovat na místním úřadě v Nomi, konverzace probíhá pochopitelně v Japonštině, tak nerozumím ani zbla. Na úřadě mají až od jedné, tak mezitím jdeme na oběd, vedle te největší menzy, kde je tentokrát trochu fronta, je ještě jedna menší místnost, kde vaří trochu jinak, dokonce tu mají špagety, což je potěšující. U stolku jsem zahlédl jednoho Japonce, jak je jedl jenom vidličkou, šlo mu to tedy dost obtížně. Hned ráno jsem se také zeptal na bazén, tak jsem se dozvěděl, že tu pár stanic vlakem od Tsurugi něco je, což je dobré, jenom jestli se mi podaří tam bez Japonštiny prorazit.

V jednu tedy jedeme do Nomi, které je kupodivu dál než Tsurugi, na místní úřad. Fronta tu žádná není, naopak spousta ochotných úřednic k obsluze. Jedna se nás ujímá, opět netuším, o čem s Hiraishim mluvili, vyplním nějaký formulář, pak další, nechám otisknout pár svých razítek, potom nějaký čas čekáme. Tu identifikační kartičku dostanu tak za tři týdny, teď mi jenom dají náhradní papír, abych si mohl zřídit účet v bance. Při čekání pozoruji cvrkot, úřednice skutečně šetří čas běháním, asi to patří k slušnému vychování. Zajímavé je, že ani tady ani

¹Konečně teda vidím, že jde o ženu, po mejlu to nebylo podle jména poznat.

A oběd vypadal úplně jako ptačí hnízdo, dole vlasové nudle jako větvičky, na tom nějaká dušená zelenina, nudle se rozmočily až omáčkou z ní. Na tom byla ještě dvě miniaturní vajíčka, nejspíš nikoli slepičí.

Pátek 20. října

Hned vedle balkónu mám takový velký strom a každé ráno na něm dost hlučně zpívají ptáci, dneska jsem se na ně dokonce šel podívat, kupodivu mají období aktivity asi tak kolem půl osmé a pak už tam nejsou.

Dopoledne mi kamsi zašel Hiraishi pro kartičku zdravotního pojištění, protože převzetí jsem měl zřejmě podle předpokladu potvrdit, půjčil si k tomu moje razítko. Ne, myslím, že s těmi razítky by to asi jinde než tady nemohlo fungovat.

Večer jsem si zajel pro fotky z Tateyamy, i když ještě nejsou všechny. Docela se povedly, jak se můžete přesvědčit, ačkoli mi připadá, že ta čtyřstovka přece jen zrní, ale těžko posoudit, dokud si z toho nenechám udělat větší fotky, když vidím jen to naskenované, z toho se to nepozná.

Sobota 21. října

Dneska jsem se zase vydal do Kanazawy s tím, že bych se taky mohl podívat do nějakého muzea. Navzdory předpovědi je docela pěkně. Ještě před tím jdu ale na oběd. V sobotu není na výběr menu, tak si musím natukat sám, co chci, což se mi ne úplně podaří, nejprve musím jednu z kuchařek posunkou poprosit, aby mi šla ukázat, co mám zmáčknout, stejně to ale zvirtám, protože v rámci toho jídla je i rýže, žehož jsem si samozřejmě něvšíml, tak jsem si objednal tlačítkem i ji. U pultu mi pak začnou vysvětlovat, k čemu došlo. Pochopím to docela rychle, ale přesto se nemůžeme shodnout na tom, že to chápu. Naštěstí je poblíž jeden japonský student, který umí trochu anglicky, a tak to dopadne tak, že jedna z kuchařek jde k tomu objednávacímu stroji a nějakým způsobem z něj vyrazí tech sto deset jenů zpět.

V Kanazawě pak jdu opět od Nomachi pěšky. Tentokrát procházím bočními uličkami podle jednoho z mnoha kanálů, cestou projdu uličkou domů, v níž snad kdysi žily gejši, ve čtvrti Nishi Chaya. Jsou všechny ze dřeva, potom přeju hlavní ulici a dalšími uličkami projdu k chrámu Uhoín u řeky nedaleko mostu Saigawa-ohashi (*gawa* nebo *kawa* znamená totiž řeka, Ishikawa znamená mimochodem Kamenitá řeka). o němž jsem si tentokrát dost jistý, že jde o buddhistický, protože před ním stojí takové seskupení sošek nějakých svatých a i uvnitř je oltář, nebo spíš kaplička s jinými svatými. Vedle navíc stojí malá, sotva dvoupatrová, pagodka.

Za mostem se pak vydávám k hlavní poště, protože i když je poněkud z ruky

Až někdo budete chtít vidět medvěda, přijďte do Japonska a procházejte se na krajích měst a vesnic. Ve zprávách totiž zase bylo několik případů toho, že se medvědi dostali do obydlených míst a chodili tam po dvorcích případně po ulici, dokonce prý i v Kanazawě. V jednom městě pak medvěd vlezl někomu oknem do prvního patra domu, kde se ho pak pokoušeli záchranáři odchytit, na rozdíl od Beskyd nebo Bavor ho ale střelili jen uspávací nábojnici, pak ho pevně svázali. Neřekli ale, co se s ním stane dál, což by mě osobně zajímalo.

Taky jsem se dočetl v novinách, že na Tokijské hlavní železniční stanici zkouší systém, který převádí chvění vzniklé dusotem cestujících procházejících turnikety na elektrický proud. Jejich cílem je, aby ten proud nakonec poháněl tu elektrickou mašinku, která kontroluje lístky. Zatím k tomu mají daleko, ale ve špičce už vyrobí tolik energie, že by mohli třicet šest minut svítit stowattovou žárovkou.

Středa 18. října

Dopoledne za mnou přišel Hiraishi s ještě dalšími dokumenty, které jsem musel orazítovat, aby mi mohli proplatit letenku. I jeho zarazilo, že letenka je zpáteční, fakt nechápu, jak si představovali, že se vrátím domů. Na chvíli odešel do kanceláře někomu zavolat a pak se vrátil s tím, že mi budou moct proplatit jen polovinu za cestu sem, taková jsou prý pravidla. Popravdě přestávám věřit tomu, že letos uvidím vůbec i tu polovinu.

Pak jsme ještě jeli do Nomi pro *Alien Registration Card*, takovou kartičku, kterou můžu nosit místo pasu na znamení toho, že jsem registrovaný cizinec. Konečně na obědě nejprve Hiraishi říkal, že se kousek odtud otevře nějaká silnice pro pěší, aby mohli obdivovat krásy podzimmě zbarveného listí, má k tomu dojít snad příští úterý. Potom ale zjistil, že je to snad jen pro lidi ubytované v hotelu, takže pro nás z toho nic nevyplývá.

Čtvrtek 19. října

Včera Hiraishi při obědě poznamenal, že z toho orientáckého klubu pořád nedostal odpověď, tak jsem si řekl o adresu s tím, že to zkusím sám ještě jednou. Byla to samozřejmě jedna z těch dvou stránek, které jsem našel už v Praze. Dneska jsem tam poslal mejl, ale dostal jsem hned návratku, že ta adresa už nefunguje. Není se tedy co divit, že od nich nepřišla za celou dobu žádná odpověď. Tak jsem si nechal od Hiraishiho skouknout tu druhou stránku, co jsem si našel už v Praze, jestli nejsem úplně mimo, protože i ta samozřejmě byla jen japonsky. Pak jsem poslal tomu člověku, kterému stránka patří, mejla a kupodivu mi odpověděl, že si o mě musí promluvit s kapitánem klubu, pak že se ozvou. Tak uvidíme, třeba z toho přece jen něco bude.

jinde člověk nevidí v podstatě žádnou úřednici, která by vypadala nějak starší, asi to bude opravdu tak, že poté, co se slečna vdá, sedí doma a stará se o rodinu.

Odtud ještě přejedeme do banky, kde opět podobným na mě nezávislým způsobem dojde k vytvoření mého účtu, trochu mě uklidní, že dostanu kartu a že bankomaty lze snad ovládat i v angličtině, jinak bych se k těm penězům asi nedostal. Zpátky v kampusu jsme asi ve tři. Sice jsem původně měl jít za Demurou na instruktáž, kde měli být i jiní post doc, podle jmen samí asiati, ale Hiraishi usoudí, že je to už zbytečné, protože už přece všechno vím. V kanceláři si ještě ode mě nechá orazítovat nějaké dokumenty, kterým vůbec nerozumím, a odnese je tam sám spolu s jedním certifikátem, který jsem ještě slíbil dodat. Zpátky mi pak přinese smlouvu orazítovanou šéfem JAISTu. Všiml jsem si, že podle velikosti razítka se asi dá rozeznat společenské postavení, čím větší, tím vyšší.

Pak už se nic neděje, asi v pět jdu do pokoje a pak si jedu do Tsurugi nakoupit nějaké nezbytnosti. Nakonec jsem našel i obchod, kde mají sluchátka, ale samozřejmě koupím jedny s moc malým jackem, takže zase nic. Podruhé se tam ale už neodvážím, tak s tím asi budu muset počkat než se dostanu zase do Kanazawy.

Úterý 3. října

Dneska se konečně bavíme trochu o vědě. Ještě před tím ale vykonáme zdvořilostní návštěvu u šéfa projektu, do kterého jsem zahrnut. Odpoledne jdu zase hledat trasu na běhání, na rozdíl od včerejška je sice oblačno, ale není zataženo nízkými mraky s mžněním. Vlastně je docela pěkně. Zase se mi nepodaří najít žádné vhodné kolečko, seběhnu dolů a pak směrem k Tsurugi, poté běžím po lesní cestě, která ale končí kdesi v údolí. A to jsem se vybavil mapou, kterou jsem si vytiskl z Yahoo, nebyla samozřejmě nic moc, tak jsem se musel vrátit stejnou cestou. Viděl jsem ale bambusy, tak to stálo zato. Mimo cesty tu lesem opravdu chodit nejde, protože je tu dost hustý podrost.

Někde jsem četl, že Japonci jsou blázni do obalů, myslím, že to tak bude. Včera jsem si totiž koupil camembert z Hokkaida a když jsem ho dnes rozbalil, zjistil jsem, že v papírové krabičce je ještě menší plastové krabička. V té plastové krabičce je už samotný sýr, ale zabalený ještě v tenkém průhledném igelitu. K obědu jsou taky obvykle dvě misky s čímsi, co by se dalo připodobnit salátu nebo tak, ale je to obvykle něco těžko popsatebného, mám podezření, že dnes to byly řasy. Ty misky jsou zase obvykle shora zakryté tenkým igelitem, který se pak vyhodí, stejně jako hůlky na jedno použití. Takhle je to se vším.

Myslím, že s odpady si tu opravdu hlavu nelámou. S recyklací už vůbec ne, v návodu na pokoji jsem se dozvěděl, že odpad se má dělit do čtyř kategorií, spalitelný, skládkovatelný, recyklovatelný a nadměrný. Do spalitelného patří všechno, co shoří, včetně plastu a CD (což mě opravdu překvapilo), do skládkovatelného to, co neshoří. Recyklovatelné jsou tu v podstatě jen petky, hliníkové plechovky

od pití a noviny. Aby toho nebylo dost, tak spalitelný a skládkovatelný odpad musí být zabalen do speciálního igelotového pytle schváleného prefekturálním úřadem, který mimochodem vyrábějí v Číně.

Středa 4. října

Na obědě jsem se dozvěděl od Hiraischiho, že toho medvěda viděl ještě někdo, tak to jsem rád, že se mi to jenom nezdálo.

Čtvrtek 5. října

Hiraishi už někdy v pondělí napsal do toho orientačního klubu při kanazawské univerzitě, jehož stránky si našel, ale do dneška mu nikdo neodpověděl, to je bída. Asi nemá cenu, abych to zkoušel sám. Tak mi aspoň našel nejbližší pevně postavenou trať, kterých mají jen po ishikawské prefektuře asi šestnáct. Je hned vedle v Tsurugi, v neděli snad bude lepší počasí, tak se tam zkusím jít podívat. I když u tichomořského pobřeží se vrtí jakýsi tajfun, takže tady poslední dva dny prší a je vůbec dost usopené počasí, vlhkost vzduchu snad devadesátiprocentní.

Pátek 6. října

I dnes je celý den hnusně. Dostal jsem bankovní kartu, pošťák samozřejmě přišel v době, kdy jsem nebyl na pokoji, a tak mi tam nechal oznámení, jeden Hiraishiho student mi zavolal na poštu, aby mi tu zásilku přinesli ještě jednou mezi sedmou a devátou večer. S podivem mi připadá už fakt, že je něco takového možné. Pošťák se po mém podpisu vytasil jakýmsi malým přístrojem, kterým přečetl čárový kód na dopisu, aby zaevidoval předání. Ani nechtěl vidět žádný doklad mé totožnosti. Vůbec je to ale nějak naopak, protože u nás dostává člověk pin poštou a pro kartu si chodí do banky. Tady si naopak sám vymyslí pin a oni mu pak vyrobí příslušnou kartu. Utajenost pinu je přitom vepsí, protože když jsem ho tam napsal, přišla se ještě ta úřednice ujistit, jaké je to čtyřčíslí, na posilu si vzala ještě jednoho úředníka. Byl u toho i Hiraischi a četli si to tak nahlas, že kdo v místnosti měl zájem, mohl se pin dozvědět.

Kromě toho za mnou přišla jedna sekretářka nechat si ještě vyplnit něco k účtu od letenky, tak to ty peníze uvidím kdoví kdy, účet jsem odevzdal v pondělí nebo v úterý, v úterý ho, jak jsem si všiml, odnesl Hiraischi někomu dalšímu, ve středu jsem se dozvěděl, že ještě musím odevzdat itinerář, což jsem ale udělal až včera, protože jsem ho měl na pokoji. A to ještě když si všimla ta sekretářka, že jde o zpáteční letenku, z níž jsem zatím využil jenom polovinu, vypadalo to tak, že mi teď budou moct vyplatit jenom polovinu, bude se prý muset zeptat, no uvidíme.

Neděle 15. října

V Tsurugi jsem našel taky na poště bankomat na mezinárodní karty, asi to tu s jejich využitelností nebude tak tragické, jak se na první pohled zdá, pošty patří mezi místa s dost pravděpodobným výskytem bankomatů.

Kromě toho jsem šel do bazénu, cestou zpátky jsem se prošel mezi zahradami, je tu pěkně a teplo a zahrady tu mají opravdu pěkně upravené. Připadá mi, že na rýžových polích mají zasázeno, možná tu budou mít ještě jednu sklizeň. V obchodě jsem si pak koupil to divně oranžové, co dozrává na stromech okolo, má to tužší slupku, uvnitř homogenní měkkou strukturu asi jako dýně a je to hrozně sladké. Velké je to asi jako větší rajče, docela to tak i vypadá. Ještěže máme ten internet, jmenuje se to *Kaki*, anglicky *persimmon*, což je podle slovníku česky *tomel*, tohle slovo jsem nejspíš v životě neslyšel. Dokonce jsem o tom našel něco i v češtině, prý to obsahuje kromě céčka a cukru draslík a hořčík a cení se jejich projímavý účinek, hmm. Dozrává na stromech tomelu japonského, čili *Diospyros kaki*, z čeledi ebenovitých rostlin.

Pondělí 16. října

Tak konečně můžu psát česky v podstatě normálně. Dneska mi totiž přinesli novou pracovní stanici, na kterou předem nainstalovali české fonty. Jednak jsem s tím už nepočítal, protože jsem se sice před čtrnácti dny ptal Hiraishiho, jestli by to bylo možné, ale mezitím se toho mnoho nedělo a sám jsem to vzdal. Kupodivu ten počítač přivezla na vozíku a zapojila Japonka, přičemž najít už vůbec holku, která by byla schopna a hlavně ochotna používat ve větší míře Unix, je podle mne skoro rarita. Ačkoli samotný fakt, že to nejsou schopni nastavit na dálku, ale místo toho vymění jednu bedýnku za druhou taky o něčem svědčí. Klávesnice však stále česká není, místo toho se dá zmáčknout zvláštní klávesa *compose*, po ní *c* a *v*, aby se napsalo *č* a takhle je to se všemi znaky, nechala mi tady dokonce manuál se všemi podobnými sekvencemi. No, ale můj oblíbený editor Vim našťástí ví jak na to, a tak když jsem si přepsal klávesnicovou mapu, můžu alespoň v něm psát česky. Poněvadž kvůli mačkání *compose*, *v* a *c* jsem se nemusel učit psát všemi deseti, že ano. Kvůli cslatexu sice stejně zůstanu u artaxe, ale aspoň můžu vynechat mezičlánek na Malé Straně.

Hiraishi se také ve zprávách dočetl, že v sobotu prý z Tateymy spadli dva lidé ze srázy přímo u svatyně a zabili se. No je fakt, že k té svatyni se šlo po takové úzké pěšince se srázy z obou stran a že bylo nutno postupovat opatrně, třebaže už tam byly vydupané stopy. Asi to prostě nebylo tak v pohodě, jak se mi zdálo.

Úterý 17. října

do lanovky dřív, a tak na nás musí dole počkat. My pak stojíme u čelního skla, a tak vidíme na celou trasu. Část z ní vede tunelem, aby udrželi stále stejný sklon. Dole potom ještě hodnou chvíli strávíme u obchodu se suvenýry, kde si kupuji konečně nějaké pohledy. Ostatní tam potom ještě postávají mnohem déle. Venku už je samozřejmě tma. Kromě normální železnice, která odtud vede do Toyamy, jsem si tu všiml malé železničky, která mi připadala jako pro děti, ale nevím k čemu tady je, ptal jsem se Saika, ale moc nevěděl a skončil nějakým slovem, kterému jsem moc nerozuměl.

Nedaleko před Kanazawou pak ještě zastavujeme v nějaké restauraci v motorech na večeri. Jídla tu mají našťestí vystavená, menu stojí devět až čtrnáct set jenů. Po dlouhém vybírání si vybírám nějaké tři velké krevety zapečené v nějakém těstíčku, k tomu je samozřejmě rýže a nudlová polévka. Ty krevety jsou dlouhé snad patnáct centimetrů a jí se i s hlavou. Kromě toho jsou u toho ještě v řase položené nějaké malé sušené mořské potvory, Hiraishi mi sice říkal co je co, ale stejně jsem to nepochopil. Dohromady to stálo devět set čtyřicet pět jenů. Jinak nejprve jdeme k pokladně, kde zaplatíme a dostaneme lístky, jež si pak od nás vezme číšník, aby věděl, co chceme. První věc, kterou dostaneme kromě sklenice vody s ledem, je mokřý ubrousek na utření rukou.

Po jídle si předsedáváme se Saikem do Ošetova auta, neboť Hiraishi bydlí v Kanazawě. Zpět v JAISTu jsme asi v osm. Už v té restauraci jsem učinil pokus zaplatit alespoň za ten lístek na lanovku a autobus, ale nebylo mi to dovoleno s tím, že je to jako přivítání, teď jsem ještě dostal jako dárek nějaké borůvkové koláčky, vsadil bych se, že je to to, co tak dlouho vybírali v tom obchodě se suvenýry. Musím říct, že s dneškem jsem spokojen, fyzicky to sice bylo nenáročné, ale výhledy byly krásné, spálil jsem se a vůbec to byla zase spousta nových dojmů.

Sobota 14. října

Dneska celý den věnuji zapsání včerejška, kromě toho jsem si dojel do Tsurugi pro fotky, výsledek najdete na <http://lipa.ms.mff.cuni.cz/~kucerap/fotky>. Vyvolání těch čtyř filmů a naskenování na céděčko přišlo asi na čtyři tisíce šest set. Odpovědně se asi zhroutil server nebo co, takže jsem musel práci přerušit a šel jsem si místo toho vyprat, což nebylo úplně triviální, už jen poznat, co je vlastně v obchodě prací prášek. Pak jsem u pračky postupoval podle návodu, ale stejně jsem uspěl až na druhý pokus. Co mě teda trochu vadilo bylo, že v tom návodu nepsali vůbec na kolik stupňů to pere, a tak, ale dopadlo to celkem úspěšně, pračka funguje na mince, jenom jsem nepochopil, kolik se jich tam má hodit, naházal jsem tam dvě stě, ale sto by asi stačilo.

Server se sice asi nakonec vzpamatoval, ale stejně mě to sluníčko poněkud neuspokojuje, protože je tu stará verze skoro všeho, není tu slušný prohlížeč obrázků, gimp nepřečte jpeg a nic slušného tu nejde skompileovat.

Dneska jsem byl prozkoumat bazén v jednom městečku mezi Tsurugi a Kanazawou, i když v tomto prostoru je zrovna těžké říct, kde jsou hranice jednotlivých obcí. Musel jsem proto popojet asi čtyři stanice vláčkem, což bylo mnohem obtížnější, než dojet do Kanazawy, protože jsem nešel na konečnou, a tak jsem marně hledal stejné znaky na ceduli jako v mapě, abych zjistil, jaký si mám koupit lístek. Naštěstí se jeden zřízenec smiloval nad mou bezradností a poradil mi.

K bazénu je to ještě asi půl kilometru pěšky, radši si tam u vstupu kupuji nejen brejličky, ale i čepici, protože je možná povinná, nevím, ale každopádně ji všichni vevnitř měli, jak jsem viděl přes sklo u vstupu. Lístky se kupují v automatu, na celý den stojí 600 jenů. Naštěstí prodavač těch brejliček a čepic umí aspoň trochu anglicky, pak se tu objeví ještě jeden člověk, který umí jemně víc, než trochu, ten mi poradí, jaký lístek si mám koupit a pak mi ještě ukáže, kde jsou skříňky, sprcha a vstup k bazénu.

V bazénu samém mi přišlo zajímavé, že dvě krajní dráhy byly vyhrazeny pro chování ve vodě, jednak tam měli instruktážní cedule, jak se to má dělat, jednak na dně byly takové umělohotné rohože, aby se tam lépe chodilo. Zdá se, že je to tu populární, alespoň teď tam několik dam či slečen pořád chodilo, nejméně jedna celou hodinu, co jsem tam plaval. Někdo z kamarádů se jednou vyjádřil v tom smyslu, že se mu postavy plavkyň moc nelíbí, protože mají moc silná ramena, tak třeba mají Japonky stejný názor. Potom ve sprše se se mnou dá do řeči jeden člověk, ptá se, odkud jsem a kde tady jsem, hlavně se ale ptá, jak dlouho jsem tu plaval a kolik jsem uplaval, když slyšel jeden a půl kilometru, tak obdivně hvízdal. (Možná to ale bylo ze zdvořilosti, tady člověk nikdy neví, taky jsem si celou dobu myslel, že je ten bazén dvacítká, a ona je to pětadvacítká, takže to bylo víc. Ale stejně začínám získávat silný dojem, že se Japonci neradi zadýchávají.) Na to, odkud jsem, se mě tady ptá ještě jeden člověk.

Cestou zpět se stavím v krámě a pak dvacet minut čekám na vlak. Na téhle stanici se lístky neprodávají, tak si u vstupu do vlaku člověk vytáhne lístek, aby bylo vidět, kde nastoupil a cenu zaplatí u výstupu. V Tsurugi je dneska nějaký Hórai festival, což už jsem tušil dřív podle upozornění v JAISTovém autobuse, že bude mít dneska a zítra jinou trasu. Jdu se proto projít v centru. V ulici vedoucí k jednomu chrámu je plno stánků s jídlem a barevně oblečení lidé tudy nosí obří sochy. Jenomže samozřejmě místy prší a je zataženo, takže jednak ty fotky nebudou nic moc kvůli světlu a jednak kvůli tomu, že dvě ze tří soch byly zabalené do igelitu a dvě třetiny nosičů do průhledných pláštěnek. Ta socha, co není zabalená, představuje opici s bojovou tyčí ve zbroji. Připadá mi spíš jako Hanuman z jednoho čínského seriálu. S tou sochou vždycky dojdou k nějakému člověku, který na ně z dálky mává obálkou předepsaného vzhledu, zřejmě nabízí nějaký dar. Oni u něj tu sochu položí, převezmou si obálku, prohodí nějaké fráze a začnou tančovat v kolečku zpívající nahlas popěvek, z něhož jsem zachytil jen opakující se

slovo „hórai“. Ulicí se projdu k chrámu, který je už v kopci, zřejmě jde o šintoistickou svatyni, ale ještě si v těchhle věcech nejsem moc jistý. Je to tu pěkné, na pondělí mám v plánu fotografickou procházku po okolí a po Tsurugi, protože to by mělo být hezky a navíc nějaký svátek, takže volno.

Cestou dolů pak neodolám a u jednoho stánku si cosi koupím (něco normálního v našem slova smyslu totiž snad připomíná jen cukrová vata). Jde o jakousi palačinku nebo omeletu, k níž je připečená snad extrudovaná rýže. Celé je to namotané na hůlky (samozřejmě) a pomatlané ještě nějakou hnědou omáčkou a polité něčím bílým. Je to dost dobré a stojí to jenom dvě stě jenů. Jenom pak nemůžu najít koš na vyhození hůlek a tácku. Ještě chvíli koukám na ty nosiče, jak blbnou. Nejvíce se vyřádí na křižovatce, kterou prorotujou několikrát. Kromě toho je tu i dost lidí v kimonech, úplně jako v Kurosawových filmech, škoda, že je tak ošklivo. Asi v pět se vydám zpět k nádraží na autobus. Cestou ještě potkávám předvoj celého procesí, jde o řadu bíle oděných lidí nesoucích něco jako monstranci, zlatě bohatě zdobenou skříň, na fotku už je bohužel tma, ale stejně to zkusím. Na autobus musím ještě tři čtvrti hodiny čekat.

Řádění živlů nad pacifikem se pomalu přesouvá k severu nad Hokkaidó. Polovina zpráv je teda o dvou lodích. Ta první, rybářská vážící sto devadesát osm tun, narazila na břeh a většina (možná všichni) námořníků se pohřešuje, dost zajímavé byly ale záběry na tu loď, protože s tou si vlny pohrávaly, jako by šlo o dětskou lodičku ve vaně. Není divu, na dnešek předpovídali sedmi a na zítřek devíti metrové vlny. Tou druhou loď je panamská nákladní loď, na záběrech úplně vejpůl, tady se z dvaceti osmi pohřešuje už jenom šest námořníků. Taky odtud teče nafta směrem k jihovýchodu. Kromě toho samozřejmě nechybí záběry na pár domů, kterým vytopila voda sklepy, a na to, jak silný vítr na Hokkaidu lámal lidem deštníky. Teprve druhá půlka se dostane k severokorejskému jadernému programu. Jinak nic, takže co se týče obsažnosti zpráv, je to stejně jako u nás.

Jak jsem se vracel od počítače zpátky na pokoj po zapsání tohoto zápisu, tak jsem si všiml, že ve vstupní hale hrál kdosi badminton. Už jsem to tady zaregistroval jednou. Tihle by možná stejně nešli do tělocvičny, kdyby tady byla, ale stejně mi připadá divné, že v takovémhle kampusu jsou jen tenisové kurty a maličká posilovna. (Možná ještě fotbalové hřiště, ale to jsem ještě neprozkoumal.)

Neděle 8. října

Dneska jsem zase ve dvě vyrazil do Tsurugi, chtěje najít tu pevnou orientáckou trať, kterou tam prý mají. Počasí se poněkud umoudřilo, sice ještě občas sprchne, ale jednou jsem zahlédl i sluníčko a vůbec se na nebi sem tam mihne flek modré oblohy. Ještě tu pokračuje ten festival, tak skoro lituji toho, že jsem se nechal odradit zataženou oblohou při odchodu na autobus a nechal jsem foťák na pokoji. Vypadá to dost stejně jako včera, jenom ten průvod míří do jiné části města. Po-

že si Japonci obě náboženství smíchali a vyznávají stejnou měrou obojí. Potkal jsem tu mimochodem jednoho Japonce, který se mnou zkoušel konverzovat, ale i když jsem mu řekl, že japonsky neumím, držel se své rodné řeči. Ke konci se ptal na něco s fotbalem a Českou republikou, ale čert ví, co ho zajímalo. Cestou dolů pak ještě asi dva potkám. Bylo tu i dost stop. Někteří z nich nosí mačky, což mi přijde poněkud nadbytečné, protože sníh není zdaleka všude, ani není zmrzlý.

Dole v sedle se tedy potkám s ostatními, Hiraishi prohlásí, že jsem byl nějak rychlý, baví se tu zrovna s nějakým turistou. Protože otevírám čokoládu, tak nabízím ostatním, ale myslím, že Japonci na to nejsou moc zvyklí, protože si sice samozřejmě vezmou, ale pak dole mi Ošet (což je zase jiný student) nabízel karamelu, nabízel ji ale jen mě a nikomu jinému, tak nevím, jestli to nebral jako splacení dluhu. Mimochodem, Saiko se co se týče fotografování jako z reklamy na telefon. Stále se dokola fotí na různých místech na foťák na mobilu. Vedle objektivu má dokonce zrcátko, jak si navečer teprve všimnu, aby věděl, jestli se vejde na fotku. K tomu se zuřivě směje a pravou rukou, v níž nedrží foťák, dělá věčko.

Cestou dolů vidím dva skialpinisty na jednom krátkém svahu, to máme polovinu října. Dole jsme samozřejmě rychleji, ještě se jdeme podívat okolo k jezeru, které ještě není zamrzlé, jedná se zřejmě o vyhaslý kráter, poněvadž Tateyama, jako většina místních hor, je samozřejmě sopečného původu. Na místě, kde se v něm zrcadlí Tateyama jsou samozřejmě lavičky a všichni se tu zastavují. Od jezera vede cesička ještě dolů do pekelného údolí, čili Hell Valley, čili Jigokudani. Zde to vypadá velmi mysticky, neboť se jedná o místo, kde vyvěrají horké prameny a sirné výpary. Zvlášť jedna zelená kamenná věžička, z níž utíká kouř, vypadá dost zajímavě. Škoda, že sem zrovna přišel mrak, tak jsem ji sice fotil několikrát, ale stejně nevím, co z toho bude. Smrdí to tu opravdu pekelně.

Odtud jdeme zpět nahoru k jezeru, kde si Ošet sedá s tím, že je děsně unavený. Vůbec je to dneska s tou komunikací lepší, protože se mnou i ti studenti občas prohodí slovo, jedná se pravda o jednoduché věty odpovídající jejich anglickým komunikačním dovednostem, ale přece se to zlepšuje. Nyní už tedy mřím zpět na autobus, cestou ještě jeden z těch studentů fotí na požádání skupinku Japonců. Stojí ve stínu, zatímco jen asi o pět metrů vedle by na ně svítilo sluníčko, některé věci asi nikdy nepochopím. U pramene před hotelo stanicí si nabere vodu a sejdem po schodech k autobusu. Zde si stoupneme do koridoru, poté nastupujeme do autobusu, který odtud jede dvacet minut po čtvrté. Slečna, která nám před vstupem kontroluje na konci koridoru lístky, vždy vezme lístek a strčí jej ke čtečce čárového kódu. Na začátku řekne „hai“, poté „arigató gozaimas“ a nakonec opět „hai“, tohle opakuje u každého lístku. Musím se přiznat, že dost často se mi tane na mysli vzpomínka na krásný nový svět.

I cestou dolů se autobus zastavuje na zmíněných místech, komentář je i anglický, což se hodí. Hiraishi a jeden student, který seděl vedle něj stihnou nastoupit

znak pro horu). Skoro na to místo musíme stát frontu. Abych nezapomněl, už je tu samozřejmě spousta sněhu, místy tak dvacet centimetrů, což mě připadá jako výhoda, protože hory tak dostávají plastičtější ráz a hlavně nahoru míří sotva deset procent těch lidí dole, takže to není tak hrozné. Nebýt toho sněhu, byla by cesta k chatě v sedle pod vrcholem záležitostí pro pětileté děti a invalidy, protože až nahoru vede ta pěkně dlážděná cesta, která se kroutí v serpentýnách, a není tedy ani moc prudká. S tím sněhem je to záležitost pro děti osmileté a asi ne pro úplně invalidy, nic méně nadále snadná. I přesto však mí japonští soupeřníci každých pět minut zastavují a sedají si na časté lavičky, takže naše průměrná rychlost je dost mizerná. Ještě že hory kolem jsou pěkné a je nač koukat. Nahoře v sedle jsme asi po hodině, myslím, že by se to dalo bez problémů stihnout za třičtvrtě, a to i pro průměrnou turistáčku. To sedlo s chatou (Ichi-no-koshi) je asi na půl cesty nahoru. Jsme tu asi v půl jedné, a tak Hiraischi usoudí, že je zrovna čas na oběd. Kromě chaty je tu i menší domek s veřejnými záchodky, které jsou sice technicky na úrovni, ale personál asi nenapadlo, že začne sněžit a nechali je otevřené.

Už odtud je rozhled pěkný, zatímco tady je sníh, stejně jako na horách táhnoucí se do dálky, dole se les teprve barví do žluta a ruda. Po svačině se tedy vydáváme opět nahoru. Odtud je cesta neupravená, prudší a vůbec méně triviální, i když podle mne stále snadná. Opět, bez sněhu nahoru chodí i děti, ale takhle se brzy dostaneme ke sněhovému poli, po kterém zrovna sestupují nějací Japonci shora. Jdou opravdu velmi opatrně, až se obávám, aby se dolů vůbec do jara dostali. Shora koukám na ostatní, kterým se do toho moc nechce, tak k nim opět sestoupím, zastávám názor, že je to příliš nebezpečné a že neví, jestli by se dostali dolů, když tam takovýchle míst bude víc. No, je pravda, že kromě mě jen Hiraischi má pohorky, ostatní jen lehké botasky, které asi dost kloužou, takže se jim ani moc nedivím. Protože však nesdílím jejich názor nahoru se mi chce, dohodneme se, že na mne počkají v tom sedle, než se vrátím. Odtud dál tedy už jde opravdu jen málokdo. Cesta mi nicméně nepřipadá nebezpečná a celou ji zvládnou s foťákem v ruce.

Nahoře je menší chata a nad ní svatyně, to je na prvním vrcholu, který má jen tři metry nad tři kilometry. Kus dál je ještě o dvanáct metrů vyšší vrchol, ale ten už si odpustím. Normálně se to chodí dokola, odtud se pokračuje dál do sedla k jiné chatě, odkud se buď dá pokračovat k Tsurugi-dake, což je velmi pěkný vrchol, vedou na něj žebříky a tak, nebo dolů zpátky na Murodó Plateau. I Hiraischi potom říká, že to tak šel dvakrát – v létě. I teď by to asi šlo, i když by to bylo o ten sníh zábavnější, cesta dál ale není prošlapaná, i když sníh není hluboký. Rozhled je odtud opravdu překrásný. K jihu se táhnou hory do dálky, k východu je výhled do údolí k přehradě, k západu dolů na jezera na Murodó. Kromě toho je naprosto jasno, zatímco dole se válí mraky. Lepší podmínky bych si prostě mohl těžko přát. Všechno si vyfotím, i sám sebe u svatyně a mířím dolů. Ta svatyně je sice šintoistická, ale hora je svatá podle buddhistické legendy, vypovídá to prý o tom,

malu tedy dojdou k hokusanskému mládežnickému centru, které je na severním svahu kopce Funaokayama, kusu lesa mezi domy. Zde by měli za dvě stě jenů prodávat mapy. Anglicky sice moc nemluví, ale zdá se, že alespoň rozumí, takže se celkem jednoduše dohodneme. Dokonce mne nechají i v jedné místnosti převléknout a odložit věci. Mapa teda není nic moc, druhy porostů nerozlišuje a občas i u cest jsem se dost divil. Kontroly jsou velké plechové lampióny. Na mapě jsou vyznačeny úplně miniaturními křížky. Terén je taky dost zvláštní, nejprve ten kopeček, kde se pro podrost dá sotva projít, pak po cestách, taky nějakým parkem a jedna kontrola má být na rohu zdi u chrámu, ale chybí. Na ten chrám se taky musím jít zítra podívat, vypadal docela pěkně. Hlavní účel, totiž to, abych se proběhl a držel při tom v ruce mapu, to ale splnilo.

Mimochodem, arachnofobií by se tady měli držet jenom větších cest, protože jsem nejen tady narazil na opravdu výstavní pavoučí exempláře tkající své pavučiny přímo přes cestičky. Jsou i dva centimetry velcí (nepočítaje nohy) a krásně vybarvení. První objekt, který si tu koupím, bude určitě makro, jenom se obávám, že to nestihnu, než se všechna podobná havěť schová před sněhem. No, ale ona zase na jaře vyleze, ne?

Pak se projdu městečkem zpět, stavím se v krámě, kde si dám i něco k jídlu, jakési nudle, i když rýže zabalená do řasy taky nechybí. Stojí to 450 jenů, myslím, že s těmi cenami to zase není tak hrozné, protože v podobných zařízeních se člověk kolem naší stovky celkem v pohodě nají. Taky jsem neodolal a ochutnal místní pivo, třetinku za dvě stovky jenů. Je dost hořké, chuťově mi připomíná Arménii, snad je o trochu lepší, co už ale Čech může v tomto směru v cizině čekat. Mají tady ale víc značek, tak uvidíme.

Cestou si ještě koupím filmy, kupodivu tu nemají dvoustovky, jen stovky a čtyřstovky, navíc nemají třicetišesti snímkové, nejvíc dvaceti sedmi, tři takovéhle čtyřstovky stojí 1036 jenů, což je i v přepočtu pěkná cena. Je to samozřejmě Fuji, sice superia, ale ještě navíc nějaká verze, kterou jsem u nás snad neviděl. Jiné značky než Fuji jsem tu snad ještě neviděl, jen na jednom krámku byl nápis Kodak, jinak nic.

Pondělí 9. října

Tak dnešní den se počasí opravdu vydařilo. Hned v deset jsem proto vyrazil pěšky do Tsurugi. Pěšky proto, že jsem si chtěl vyfotit ty divné stromy v lese a bambus. Nakonec soudím, že ty stromy bude něco jako přerostlé tůje, v pátek bych měl mít fotky, tak mi snad pak někdo poradíte. Porostlé liánami opravdu vypadají zajímavě. Bambusový háj taky, dokonce jsem jej uznal za tak důležitý, že jsem se vyfotil i s ním. Ono totiž vůbec nebýt stavu, tak bych tu byl nahraný, protože tady je málo světla i když svítí sluníčko. Proto možná Japonci tolik svítí a nosí si pořádku stativ na foťáku, což jsem viděl nejen tady ale i v Praze. U toho bambusu

zase narazím na krásný exemplář pavouka, je sice dost velký, aby se mi vešel akorát na fotku, ale je tu šero.

Pomalou dojdou dolů na rovinu a jdu mezi domy, přitom míjím přinejmenším jednu svatyni. Buddhistický chrám jsem v okolí neviděl asi žádný, spíš šintoistické svatyně. Cestou si všímám dalšího detailu, totiž že tu většinou chybí chodníky a ulice jsou tu dost úzké, ale našťastí auta tu jezdí pomalu, takže to není takový problém, jenom si člověk musí zvyknout na to, že se tu chodí vpravo a ne vlevo. Občas je tu nějaký strom s divným žlutým ovocem, které jsem taky nikdy neviděl, vypadá to trochu jako rajče, ale má to na pohled tužší slupku, někde si to musím koupit a ochutnat. Před mostem na hlavní ještě zastávka u dalších pavouka a pak za mostem na chodníku u nějakého divného hmyza, který po něm leze.

Odtud mířím k jižní části města ke svatyni, kterou jsem si vyhlédl už včera. Kopec Funaokayama obcházím zleva. Tsurugi je opravdu sympatické městečko, líbí se mi víc než Kanazawa, protože je tu docela klid a přitom je tu spousta úzkých uliček, zahrádek a vůbec budí starobylý dojem. Mezi domy jsou všude odvodňovací kanálky, jimiž teče voda. Samy vodní toky jsou tu opravdu vydatně regulovány, přirozený břeh aby člověk pohledal a neorganizovanou zákrutu jakbysmet.

Cestou si všímám pošťáka, který projíždí ulicí na motorce. Už jeho přítomnost tady shledávám zaznamenání hodnou, neboť jak jsem uvedl dřív, dneska je svátek. Pokud jsem se koukl správně, tak sportovní den. Ale možná jde o nějaké spěšné zásilky. Vždycky, než hodí obálku do schránky, zase si přístrojem ojede její čárový kód. Co se týče těch zahrádek, tak mi připadá, že když už Japonec má k dispozici třeba několik centimetrů země u domu, zasadí si tam nějaký strom a všelijak jej zkroutí a ostříhá. Když má trochu víc, tak si k tomu připadá takové malé betonové nebo kamenné stavbičky, které mi obvykle připomínají maják.

Cestou míjím konečnou stanici té tramvaje, vypadá dost starobyle a je většínou ze dřeva. Dřevo je tu stále dost populární materiál, a kdybyste se ptali, odkud ho pořád berou, stačí se rozhlédnout po kopcích okolo, protože tam nic, než les není. Stejně tak se tu příliš nevyskytují rovné střechy, což má ale asi i praktické důvody, jestli je tu v zimě opravdu tolik sněhu.

Cestou nahoru ke svatyni si ještě všimnu, že u lesa roste cosi mezi palmou a kapradím, soudím, že to bude cykas, protože toho tu prý má růst docela dost. Svatyně sama je docela pěkná, jako obvykle se skládá z několika různě velkých budov. Jmenuje se Shirayama Hime Jinja, co si o ní pamatuji, tak je dost významná a většina těch, kdo se chystají vystoupit na horu Hakusan, se sem před tím přijde pomodlit. Hakusan je totiž jedna ze tří nejsvatějších japonských hor. U vstupu do svatyně má šintoista zazvonit na zvon, jehož táhlo visí dolů, uklonit se a několikrát zatleskat, u vstupu do té největší je dokonce nakreslen návod, kdyby snad někdo zapomněl. Na ten zvon se zvoní proto, aby vyznavač upozornil zde přebývajícího ducha, že se k němu hodlá modlit. Dělá to docela dost lidí. Na těch svatyních se mi líbí, že jsou vždycky mezi stromy, případně ještě se zahradou v okolí. Dovnitř

jen moje dedukce a pozorování při cestě dolů, kdy to jeden Japonec udělal), což je zajímavé tím, že když stavěli přehradu Kurobe za kopcem, tak tahle lanovka pomáhala přepravovat stavební materiál.

I přestoupení na autobus je celkem bezproblémové, autobus odtud odjíždí v deset dvacet, sice je v něm také docela dost lidí, ale nikdo nestojí, protože všechny místní autobusy mají do uličky sklopitelné sedačky, a to i s opěrátkem, což považují za docela dobrý nápad. Nad řidičem je obrazovka a na ní promítané žánrové záběry z této cesty z různých ročních období. Záběry z konce dubna jsou zvláště zajímavé a měli by si ji myslím prohlédnout zejména pražští silničáři. Je na ní silnice protažená mezi dvacetimetrovými sněhovými stěnami. Na některých fotkách je silnice na dně suchá. Tahle cesta se otvírá na konci dubna. O důvod víc se domnívat, že dostat se tady výš do hor před červencem, bude asi obtížné.

Autobus stoupá nahoru serpentýnami, v nichž je hodně zrcadel, aby viděl za roh. kolem je dlouho les. Cestou tam i zpět zastavuje a přibrzdí na několika místech. Nejprve u mohutného cedru, který je strašně starý, i jiné cedry tu vypadají moc pěkně, navíc listí je tu už podzimně zbarveno a je to tu moc hezké. Škoda jen, že jsou nad námi mraky, do nichž pomalu vjíždíme. Podruhé zastavuje u výhledu na vodopád Shomyo, který je vysoký asi 350 metrů, lépe je vidět při cestě dolů, kdy kolem není taková mlha i z této dost velké vzdálenosti vypadá opravdu impozantně. Úplně nahoře pak ještě zastavuje u pohledu do hlubokého údolí a na horu Tsurugi-dake. Všechny tyto zastávky jsou čistě kochací a fotografické. Všechna okna autobusu jdou totiž otevřít dokořán a fotit. Autobus se na těch zastávkách pomalu posouvá tak, aby postupně všichni měli ten správný výhled. Z čehož plyne poučení, chcete-li fotit, nejlepší je cestou nahoru sedět u okýnka vlevo a cestou dolů u okýnka vpravo. Kromě těchto zastávek zastavuje několikrát i prostě proto, že někteří cestující chtějí vystoupit. Podle všeho je totiž na různých úrovních svahu umístěno několik míst, kde jsou povalové chodníčky, po nichž se procházejí obdivovatelé okolní přírody, v tuto roční dobu zejména barevného listí, které je opravdu nádherné, bohužel ale není dost světla. Autobus jede nahoru asi padesát minut.

Hranice lesa je dle mého odhadu asi v devatenácti stech metrech, horní hranice mraků pak asi ve dvou tisících třech stech metrech, a tak jsme nakonec nad nimi. I horní stanice je pěkný babylon. Kromě toho, že se tu přestupuje na další autobus do tunelu, tak je tu i hotel a samozřejmě se odtud chodí na Tateyamu, což je i naším cílem. Ven musíme vyjít nahoru po schodišti, na jednom mezipaře jsou mimochodem zamykatelné skříňky na batohy, do těch větších by se vešel i ten můj velký.

I venku na ploše před hotelostanicí je spousta lidí, po celém údolí totiž vedou upravené cestičky, to jest dlážděné kamením a betonem, se zábradlím a schody ve svazích, po zajímavých místech, k nimž se dostanu později. My se vyfotíme u velkého kamene s vyrytým nápisem Tateyama (díky těm všem jamám už umím

navíc třeba ještě neviděl, až tady měli asi tři malé, každou asi za dvě stě jenů. Ještě asi hodinu jedeme po menších silničkách pod hory. Projedeme Tateyamou, což je mimo názvu hory i název města pod ní, až k dolní stanici lanovky, kterou budeme pokračovat dál. Na téhle silnici bylo docela dost míst, kde něco zrovna opravovali. Zajímavé bylo, že přes den místo semaforů řídí zúžené místo dva lidé, každý z jedné strany, kteří mávají praporky. Občas to nejsou lidé, ale loutky, které z dálky vypadají jako lidé, což mi připadalo trochu morbidní. To jsme ve výšce asi 475 metrů, lanovka, fungující na stejném principu jako lanovka na Petřín, nás vyveze do výšky 577 metrů, odkud ještě budeme pokračovat autobusy do výšky 2450 metrů na Murodó Plateau, odkud se teprve chodí na vrchol.

Odtud totiž přes hory vede Alpská cesta, tvořená kombinací lanovek, visutých lanovek, autobusů, a dokonce i loďky. Murodó Plateau tak dál pokračuje autobusy tunelem pod horou, následuje visutá lanovka k přehradě, loďka přes ni, a tak dál. Celkem vás tahle sranda může jedním směrem přijít na necelých jedenáct tisíc jenů. Nás zpáteční lístek nahoru a dolů přijde na 4 190. Alpská se ta cesta jmenuje proto, že toto pohoří se nazývá Japonské severní Alpy. Dřív se prý jmenovaly všechny místní Alpy Hida, ale v předminulém století je nějaký anglický cestovatel srovnával s evropskými Alpami, tak se teď i místním nejvyšším pohořím říká Alpy.

Z různých průvodců jsem sice byl už trochu připraven na davy, ale přece jen se přiznám, že mě to trochu překvapilo. Lidí je totiž zde u dolní stanice lanovky tolik, že mám skoro pocit, že se k výstupu nahoru rozhodla polovina obyvatel přilehlých prefektur, a to je polovina října a všední den, nedokážu si představit, jak to tu musí vypadat v červenci v sobotu. Hiraischi kupuje lístky, nahoru vyjedeme až v deset, tak máme trochu času. Podívám se tedy, jak sem lanovka přijíždí a odjíždí. Zajímavé mi přijde, že v obou vozech je obsluha, další druh zaměstnání, které bych určitě nechtěl dělat, to je ještě horší, než dělat řidiče metra. Ale vlastně nevím, jak je to u té lanovky na Petřín.

Musí se uznat, že i když jsou ty davy, tak Japonci jsou na ně alespoň připraveni a dokáží si je zorganizovat, narozdíl od jistého nejmenovaného maloasijského národa. Jednak už velká část těch davů je po částech organizovaná do výprav, i zde jejich průvodci chodí se vztyčenými vlaječkami různých barev, jednak je tu spousta zřízenců, kteří pořád lidi dirigují na správné místo. K tomu pořád něco říkají, čemuž samozřejmě vůbec nerozumím. Ještě než vůz přijede do stanice, samozřejmě je prázdný, neboť dolů ty davy pojedou zase až odpoledne, jsme už seřazení u vstupu do vozu. Nastoupení je pak záležitostí několika okamžiků, u každých dveří navíc stojí zřízenec, který je kontroluje. Vůz je nicméně docela hodně plný.

Cestou nahoru, která trvá asi sedm minut, pak pouštějí z reproduktoru informace o téhle dráze, o tom, co je možné vidět z okna a taky takové detaily, jako že vozy mají i nákladní plošiny (kam by si bylo možné i odložit větší batoh, což je

se normálně nechodí, jen nakukuje.

Cestou zpátky pak vidím, jak do kopce táhnou kamsi jednu ze soch, kterou včera nosili městem, asi ji vezou uklidit. Tentokrát ji ale táhne auto, nosiči ji vzadu jen přidržují, aby nespadla. Před a za autem pak stojí dva lidi s červenými plastovými tyčemi a ti střídavě pouští dopravu oběma směry, aby kvůli jejich pomalému pohybu jeden ze směrů nebyl příliš zdržován. Hned vedle se stavím v muzeu hmyzu. To je určitě místo, které bych případným návštěvníkům doporučil, vybyde-li jim čas. Kromě toho, že je tu spousta různých hmyzů a motýlů z celého světa napíchná na špendlíky, tu totiž i nějaké brouky chovají živě. Nejhezčí mi ale přišel velký skleník, kde pěstují živé motýly v nebyvalém množství, samozřejmě spolu s odpovídající květenou. Je to fakt krásné, když kolem vás poleťují obrovští motýli různých barev, občas si na vás i sednou a hlavně se někteří z nich nechají ochotně vyfotit. Nejpozději na jaře sem musím ještě jednou, někdy tu musí lézt i spousta různobarevných housenek, to sem pak asi po jejich nájezdu můžou přinést všechny rostliny znovu. Ty stromky a kytky jsou mimochodem samozřejmě upravené jako příroda, včetně potoka s malým vodopádem, pod kterým vede cestička.

Ještě si vyfotím z jednoho mostu pohled na město (i když Tsurugi vlastně není samostatné město, patří pod město Hakusan) a shlédnu ještě jednu svatyni, která je už celkem standardní. Dole pak hned vezmu filmy a jdu do obchodu Fuji nechat si je vyvolat. domluva je opět všelijaká, ale douvám, že jsme se dohodli, že chci z těch filmů mít iči CD, bude to prý v pátek. Chvilí jsem čekal, jestli nedostanu nějaký útržek, s nímž sem potom přijdu, aby mi našli výsledek, ale to se zde zřejmě nevede, místo toho jim stačí, když jim napíšu svoje jméno.

Pak si zase u obchodu dám něco k snědku a pomalu vyrazím zpátky, abych stihl před půl šestou západ slunce z kanceláře v devátém patře, protože odtud z balkónku je vidět právě nad Japonským mořem v dálce. Byl docela pěkný, i když už jsem viděl i lepší.

Úterý 10. října

Ráno vysílali na jednom televizním kanálu pořad, v němž vysvětlovali základní pojmy o derivacích a tak. Výslovnost názvů sinu, cosinu, proměnné x mají dost anglickou. Vůbec je zajímavé, jak přejímají do Japonštiny cizí slova, většinou je tak nějak přepíšou do katakany, kvůli čemuž je ale musí různě zpotvořit, protože ta samozřejmě neumožňuje zapsat cokoli. Ze mě se takhle stal Petoru a z jogurtu je jógurtó, nejvíc mě ale zaujalo v té mojí konverzační příručce přeložení sousloví „toaletní papír“ jako „toiret-to-pépá“, o čemž si ale myslím, že je nesmysl, protože na balíku s tímto jsem žádný podobný nápis nenašel. O gáru-frendě ještě nevím, jestli skutečně používají, ale taky mi to přijde tak nesmyslné, že té konverzaci nevěřím. Zato nápis hambágá jsem viděl.

Teprve teď mi došlo, že číselné klávesnice na vytukání kódu k té kartičce, co tu funguje místo klíčů, mají vzhůru nohama, 1 2 3 je dole, aspoň zleva doprava.

Dneska zprávám severokorejský jaderný program samozřejmě vévodil, i Hiraishi se mě ptal, jestli jsem ve zprávách zaregistroval severokorejský test, pak ukázal k západu s tím, že je to hrozné, protože Severní Korea je hned vedle.

Středa 11. října

Na obědě mi Hiraishi povídal, že jeden z jeho studentů je národem severokorejec, prý s ním chtěl jet do Jižní Koreje kvůli něčemu, ale nakonec si to rozmyslel, protože by ten severokorejec měl při vstupu do Jižní Koreje problémy. Přitom jak jsem pochopil, tak po válce se mohli Korejci rozhodnout, k jaké národnosti se přihlásí, jestli jižní nebo severní, jeho rodina se přihlásila k severní, ale už tři nebo čtyři generace žijí v Japonsku a jsou to japonští občané. Což mi přišlo fakt nějak divné. Kromě toho jsem se teda dozvěděl, že jeden profesor tady se profesionálně věnuje japonským šachům a dokonce pro ně píše program. Japonské šachy se od těch evropských liší hlavně v tom, že když vezmete soupeřovi figurku, můžete ji potom použít jako svoji.

Včera jsem tady měl hodinovou přednášku o jednom starším výsledku pro Hiraishiho a jeho studenty. Zajímavé bylo, že se mě sice potom nikdo z těch studentů na nic nezeptal, zato potom v kanceláři za mnou jeden přišel, že by se mu něco z toho hodilo do nějakého programu, ale nebyl schopen sledovat můj výklad, tak by ode mne chtěl ty slajdy, článek prý ne, protože by na něj byl příliš složitý. Jeho uctivost, kterou si asi našinec dokáže sotva představit, mě uváděla mírně do rozpaků. Navíc uměl dost mizerně anglicky, sice patřil k těm mladším studentům, ale u těch starších to není zase o tolik lepší. I tu mojí přednášku uváděl Hiraishi japonsky, zřejmě překládal abstrakt, který jsem mu před tím poslal anglicky, možná aby z toho ti studenti něco měli.

Čtvrtek 12. října

Tak ty divné stromy všude okolo jsou japonské cedry, čili *Cryptomeria Japonica*, našel jsem si to na internetu. Konečně se mi ráno podařilo najít kolečko na běhání, i když jsem běhal i mezi nějakými domy, přičemž kolem chodily děti zřejmě do školy, jenže jinde to tu nejde, poněvadž cesty lesem obvykle končí nedaleko za rýžovými poli. I tak je to kolečko jenom na čtyřicet minut. Ty děti byly samozřejmě v uniformách s obzvlášť slušivými žlutými kloboučky a chodily pěkně organizovaně po skupinách, téměř ve dvojstupech. Každá skupina pak měla v čele jednoho dospělého, který je vedl.

Mimoto jsem se dozvěděl, že ty peníze za letenku dostanu nejspíš až za několik týdnů, protože místní vedení pracuje pomalu, no snad to nějak do první výplaty přežiji, i když už jsem nechtěl z Čech nic vybírat a navíc to obnáší cestu do Kanazawy na nádraží, protože o jiném místě, kde by měli bankomat přijímající cizí karty zatím nevím.

Pátek 13. října

Dneska to bude zase delší, protože Hiraishi na dnešek naplánoval výlet na Tateyamu, což je jedna ze tří nejsvatějších japonských hor a má slabě přes tři kilometry. Sraz máme už v sedm, což mi přijde docela hrozné, začínal sice na osmi, ale přes půl osmou to dotáhl na sedm. Kromě nás jedou ještě čtyři jeho studenti, tak jedeme dvěma auty. V Hiraishiho autě s námi jede Saiko, což je doktorand, ostatní, jak jsem pochopil jsou ještě magisterští studenti. Kromě toho se před třemi generacemi přihlásila jeho rodina k severokorejské národnosti, což teď jemu přináší problémy, mimo jiné místní premiér zakázal severokorejčům vstup do země, i když kvůli tomu ho snad vysídlovat nebudou, ale měl by problémy při cestě třeba do Jižní Koreje. Zdá se, že není japonský občan jako japonský občan.

Kromě toho cestou míváme děti, jak jdou do školy. Je to opravdu nezapomenutelný zážitek, protože tentokrát je jich takový průvod, že by člověk na první pohled myslel, že tu slaví něco jako prvního máje. U každé silnice, kterou děti přecházejí, stojí dospělí ve svítivých vestách a regulují dopravu, což až tolik nepřekvapí u silnice, po níž jedeme my, ale podobnou osobu jsem viděl i v dálce, kde křižovali takovou malou asfaltku, kterých tu mají mezi rýžovými poli plno. Pravda, stála na ní jedna dodávka, ale mám silné podezření, že tou tam přijela dotyčná osoba.

U Kanazawy se napojíme na dálnici, po níž pak jedeme asi osmdesát kilometrů. Systém placení poplatků za dálnici je tu stejný jako třeba v autobuse. Na nájedzu si řidič vyzvedne lístek, který pak odevzdá při sjezdu zřízenci a zaplatí příslušnou částku, odhadl jsem to tak na dvacet pět jenů za kilometr. No, podle mě je teda jakýkoli systém, který při placení takovýchle poplatků vyžaduje asistenci zřízence v budce a hlavně nutí všechna auta na určitém místě zastavit jako docela kontraproduktivní, i když tohle není až tak hrozné, jako třeba v Turecku, kde mají občas přes celou dálnici řadu budek, před nimiž se samozřejmě tvoří dlouhé fronty.

Cestou pozoruji okolí a opět mě fascinuje, jak Japonci dokáží využít prostor kolem sebe. Ani kousek země tu neleží ladem. Nedlouho po sjezdu z dálnice, to jest za Toyamou, zastavujeme u obchodu. Jídlo už mám v batohu, tak si koupím jen nějakou drobnost. Všimám si ale, že ostatní si kupují jednak čaj v petce, ale hlavně takové trojúhelníkové hranoly s rýží zabalené do řasy. Je teda fakt, že při kvalitě místního pečiva je rýže i pro tyto účely možná vhodnější. Bagety jsem